1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 90.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

WOENSDAG 9 NOVEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

In een Bijblad bij deze Courant deelen wij aan onze lezers mede: Een uittreksel uit het antwoord der Regering op de bedenkingen der Tweede Kamer ten aanzien van een gedeelte der Staatsbegrooting en een verslag van het verhandelde in de Vergaderingen van de Staten van dit gewest van 7 en 8 dezer maand.

Achtervolgens artikel 3 van het Koninklijk besluit d.d. 6 Januarij 1831 no. 68 (Staatsblad no. 2), heeft Zijne Excellentie de Minister van Finantiën, bij resolutie van den 3 dezer, no. 102 bepaald, dat de loten der 221 Staats-Loterij, gedurende de vierde week der trekking van de vijfde of laatste klasse, beginnende op maandag den 7 Nov. 1853, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten, tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

Bij Verkoop:

Geheele	loten	*f* 90,00.
Halve	„	- 45,00.
Vijfde	„	- 18,00.
Tiende	„	- 9,00.
Twintigste	„	- 4,50.

Wordende den belanghebbenden bij deze herinnerd, dat, bij het aangehaalde artikel van voornoemd besluit, uitdrukkelijk is vastgesteld, dat de Collecteurs, Splitters en Debitanten gehouden zijn, om zich naar die prijsbepaling te regelen en dezelve gedurig ter inzage voor het publiek beschikbaar te hebben.

Assen, den 5 Nov. 1853.

De Commissaris des Konings in de Provincie Drenthe,
DE VOS VAN STEENWIJK.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Nopens de Oostersche kwestie is nog niet veel bepaalds te zeggen. Te Parijs liepen daarover allerlei geruchten. De een zeide, dat Omer-Pacha zich gevestigd had langs den linker-Donau-oever, en ook geen aanstalte maakte, om verder binnenwaarts te rukken. Een ander verzekerde zelfs, dat de Russische opperbevelhebber dit met goede oogen aanzag, ja, verwachtte, dat de Turken een gedeelte der Vorstendommen zouden bezetten, en wel uit kracht van het tractaat tusschen Rusland en Turkije gesloten, en waarbij bepaald is, dat er omstandigheden kunnen ontstaan, waarin beide Mogendheden die Vorstendommen, als neutraal gebied, kunnen bezetten. Een derde meent, dat de Russische opperbevelhebber aan Omer-Pacha den weg naar het binnenland der Vorstendommen open en vrij zou laten, ten einde hem te isoleeren en dan door overmagt te vernietigen, terwijl een vierde verkondigt, dat de Russen den overtogt der Turken over den Donau hoorende, met versnelden marsch tegen deze oprukken, en zich onmiddelijk met den vijand willen meten, zoodat een hoofdtreffen kon plaats hebben op 30 October. Ziedaar vier „men zegt's", en zeker iemand voegt er bij: „dat is inderdaad niet veel, want die in de Oostersche kwestie zich met bespiegelingen en mogelijke gebeurtenissen wil vermaken, is niet te beschuldigen van al te groote verbeeldingskracht, als hij slechts *vier* waarschijnlijke zaken stelt. Al mogt de Oostersche kwestie morgen geschikt zijn, dan was er gewis een boekdeel te schrijven over de valsche tijdingen, die van den beginne af over den stand dier kwestie door stoombooten en zeilschepen, door de gewone post en couriers, door telegrafische dépêches en particuliere correspondentiën, zijn verspreid. De ligtgeloovigheid des publieks, vooral te Parijs, is ook zóó groot, dat de nieuwstijdingen-fabrijkanten geen woord behoeven te verliezen en altijd voldoening mogen smaken over hunne vindingrijkheid, van hoe weinig zorg die soms ook moge getuigen.

Turkije zou eene nieuwe poging willen doen, om op de Londensche beurs eenige millioenen te leenen. Dit is wel te gelooven, als men bedenkt, dat het minstens 300,000 man onder de wapens heeft. Elk krijgsman kost dagelijks 5 piasters en alzoo is daarvoor iederen dag $1\frac{1}{2}$ millioen piasters noodig. Maar hoe denken de Europesche Mogendheden, Frankrijk, Engeland, Oostenrijk en Pruissen eigenlijk toch wel over de wonderlijke Oostersche kwestie? Gaarne zouden wij daarop eens een gemotiveerd en aannemelijk antwoord hooren. Deze zegt: „Engeland houdt Frankrijk tegen. Napoleon zou er op belust zijn, zijne adelaars te laten uitvliegen." — „Integendeel, verzekert een ander, de Beschermheer der „heilige plaatsen", de Keizer des vredes, is Russisch-gezind, en ook Keizer Nicolaas houdt van den „Neef des grooten Ooms" wiens politieke en maatschappelijke idées in zoo vele opzigten met de zijne overeenkomen. De Czaar zou dan ook te Olmutz tegen den Franschen gezant hebben gezegd, dat hij Napoleon III gaarne eens zou zien en spreken." — „Maar — merkt een derde aan — de Fransche Keizer gaat toch naar Londen. Koningin Victoria gaf ook haar verlangen te kennen, om eens een bezoek te ontvangen van haren Keizerlijken nabuur!" — „'t Is zoo — antwoordt een vierde — doch die reis staat in verband met Beigie. Napoleon heeft niet onduidelijk laten voelen, hoe mild zijne politiek jegens dezen, voor de eeuwigheid neutraal verklaarden, staat was, en die toespeling trof doel. Zij was de aanleiding der invitatie, die Napoleon III welligt het kasteel van Windsor doet binnentreden. En Oostenrijk? Het wenscht liefst geen oorlog, maar ontbrandt die, dan zal het geen kanonschot tegen Rusland lossen. Of meent men, dat Oostenrijk liefde kan hebben voor eene zaak, die Kossuth en Mazzini tot de hunne maken, en dat het zoo gaarne een triomfeerend leger in de Donau-Vorstendommen zou zien, waar onder anderen Generaal Guijon (Churschid Pacha), overste Zaschitzki (Fethi Beij) enz. een commando voeren? Maar Pruissen? Men zegt, dat dit Rijk bepaald geweigerd heeft, om Rusland's bondgenoot te zijn in een oorlog tegen Turkije en dat is te gelooven, doch hoogst onwaarschijnlijk is het tevens, dat het in eenig opzigt partij zou trekken tegen Rusland. De dag der wrake kon dan wel eens niet verre meer verwijderd zijn. Verder meent Pruissen, dat het te eeniger tijd geroepen kan worden, om de rol van bemiddelaar te vervullen, wijl het, op het onzijdigst standpunt geplaatst, het eerst en het best bij de strijdende partijen gehoor zou erlangen. Ziedaar eenige beschouwingen, maar ook even zoo vele *vermoedens*, die geloofd of verworpen kunnen worden, naar 't politiek geloof van den lezer. Wij voor ons, vol van wantrouwen ten aanzien van de geruchten van den dag, duiden het niemand ten kwade, als hij onze zienswijze niet deelt. Nog altijd houden wij ons vast aan 't geloof, dat de vrede zal bewaard blijven, doch de diplomatie en de eerste kanonschoten, in de Donau-Vorstendommen gehoord, hebben dat geloof wel een weinig geschokt doch niet vernietigd, en als nu velen zulk eene opinie niet hebben, zijn het de meesten met ons toch ééns in den hartelijken wensch, dat de lont niet worde ontstoken en de haan in rust blijve. Behalve de dikwerf ontvouwde redenen, die ons zulk een anti-oorlog-geloof geven, meenen wij tot versterking onzer opinie nog te moeten aanvoeren den ongunstigen toestand der Europesche geldmarkt en de behoefte aan voedingsmiddelen. Deze laatste vooral heeft een dubbel vermogen: zij is *gevaarlijk* voor de *rust* en zij *verhindert* den *oorlog*. Engeland en Frankrijk hebben groot belang bij eene spoedige verzoening van de twistende partijen, opdat de granen overal vrijen weg hebben. Er is geld genoeg en ook werk, maar behoorlijke voorraad van levensmiddelen is er overal niet, en de oorden, van waar die komen kan en moet, staan juist het meest onder den invloed der Oostersche kwestie.

Keizer Napoleon is van zijn uitstapje naar Compiègne teruggekeerd, met den naam van uitstekend jager. De Keizerin nam deel aan de jagt in een daartoe geschikt rijtuig, en dit heeft het gerucht in de Parijsche salons verspreid, dat H. M. zich in interessante omstandigheden bevindt. Toen de Keizer te Parijs aankwam, werd hij door onderscheidene hooge Staatspersonen op plegtige wijze ontvangen. Rothschild was er ook, trouwens deze is altijd in 's Keizers nabijheid. Gewis in beider belang. Ook 's Keizers Tante, Prinses Stephanie van Baden begroette haar neef aan het stations-gebouw. Deze Vorstin heet bijzonder ingewijd in de Europesche politiek en sommigen meenen inderdaad, dat de Keizer, in de verwikkelingen des tijds, bij haar ter school gaat. Hij zou dit vooral doen, wijl de Groot-Hertogin met alle politieke notabiliteiten in Europa, in kennis staat. Dit laatste is wel mogelijk, maar dat Louis Napoleon III raad zou nemen bij eene vrouw en zijn eigen oordeel wantrouwen, is voor ons nog niet zoo gereedelijk aan te nemen. Men herinnert zich hierbij, hoeveel moeite 's Keizers nicht, Prinses Mathilde, vroeger aanwendde, om stem te verkrijgen in de politieke beraadslagingen en plannen van haar Neef, maar tevens, dat al hare pogingen vergeefsch waren. Alles ook wat de Keizer sints zijne Presidentschap ondernam, kwam uit zijn eigen hoofd en verraste zelfs zijne vertrouwdste vrienden. Hij vraagt wel raad en luistert naar 't advies van anderen, maar later doet hij toch zijn eigen zin en dikwijls juist het tegenovergestelde van 't geen hem geraden werd. Te gelooven, dat Napoleon III, in de verwarde Oostersche kwestie, het oordeel eener vrouw zou volgen, is niets minder dan de persoonlijkheid des Keizers te miskennen.

In Sardinië worstelt de liberale Regering steeds tegen de kerkelijke partij. Weldra zal zij den oorlog tegen deze offensief hervatten, en wel door het voordragen eener wet op de huwelijks-verbindtenissen en op het beheer der kerkelijke goederen. Er behoort inderdaad moed toe, om, zoo digt bij Rome, zulk een parlementairen veldtogt tegen eene altijd magtige partij te ondernemen, maar de gematigde liberale partij durft en vindt sympathie bij 't Volk. De Koning van Napels, de Groot-Hertog van Toscane en Pius IX, die onlangs te Rome conferentie hielden, zullen wel een boekje over Koning Emmanuel Victor van Sardinie hebben opengedaan, te meer, daar hij ook onwillig is, om schot en lot aan de kerk te betalen.

Uit Portugal hebben wij ook iets mede te deelen, en dat gebeurt niet veel. Aldaar kwam een verbod van uitvoer van levensmiddelen ter sprake, maar tot de uitvaardiging van zulk een verbod kwam het niet, omdat het strijdig was met het principe van — handelsvrijheid. Ziedaar! zelfs Portugal hulde brengende aan het groote principe, dat in oorden, waar men aanspraak maakt op veel hooger standpunt van handelsverlichting, zoo weinig trouwe belijders heeft! Immers, in hoevele oorden is een noodkreet opgegaan tegen de handelaars in granen, die in der tijd eenigen voorraad kochten en daarmede speculeerden. Dat heetten koren-joden, woekeraars! De kortzigtigheid eischte, dat de Regeringen magazijnen vulden en den korenhandel door hare eigene agenten liet drijven — alles voor rekening en gevaar der gemeente-kas. Gelukkig lieten zich slechts enkele autoriteiten tot zulk een verderfelijken maatregel verleiden. De meesten hielden het geld der gemeente in den zak en gunden de speculatie haren vrijen loop, wel wetende, dat geen magt ter wereld zoo goed en zoo spoedig in de behoefte kan voorzien, dan juist de speculatie. De Gemeente-besturen, die aan het bevooroordeeld geschreeuw der onnadenkende menigte gehoor gaven, mogen voor de rust der bevolking iets goeds hebben verrigt, en in dit opzigt moet men, om hare maatregelen te kunnen beoordeelen, daar ter plaatse met volk en behoeften bekend zijn, maar zeker is het echter, dat zij, de handen in het raderwerk des vrijen onderlingen verkeers hebbende gestoken, die niet ongedeerd zullen terugtrekken.

Spanje zendt eenige oorlogschepen naar den Levant. Het deed welligt beter, wat meer zorg te hebben voor Cuba, waarop Amerikaansche doolende ridders steeds loeren.

De kerkelijke twisten in sommige gedeelten van Duitschland blijven aanhouden. Hier bedreiging, dáár verzet! Het wordt hoog tijd, dat ook in die Landen, waar de „Boodschap des vredes" zooveel verdeeldheid brengt tusschen Staat en Kerk, de grenzen van beider regten en behoeften scherper en naauwkeuriger worden afgebakend, opdat men niet elk oogenblik in botsing gerake.

Over Amerika ook een paar woorden, genomen uit de New-York Herald: „tweedragt en schandaal verdeelen alle partijen en het getal dier partijen is schier ontelbaar. Democraten, Whigs en abolitionisten bestrijden elkanderen met woord en pen, en om het tooneel volkomen en regt pikant te maken, mengt zich de groote club, op wier vaandel staat: handhaving van de regten der vrouw, in den strijd. Hoe hard de andere politieke partijen ook schreeuwen, die der dames overgilt allen.

De Keizer van Japan leest den brief van broeder Jonathan, waarop het antwoord over zes maanden zal worden afgehaald!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN

Wij vernemen met genoegen, dat aan den verdienstelijken heer W. de Gelder, inspecteur der registratie, door Z. M. den Koning der Belgen de groote gouden medaille van verdiensten is toegekend, vergezeld van een zeer vleijenden brief, voor ZEds. antwoord op de prijsvraag van de broederschap der Notarissen hier te lande, vroeger door die vereeniging bekroond.

— Bij de centrale cholera-commissie te Amsterdam zijn aangegeven:

DE VERTELLER ENZ.

Stem uit de Nederlandsche arbeiderswoning.

't Is Zaturdagavond, de man komt van zijnen arbeid te huis en zet zich. met moeite zijne stramme gewrichten buigende, dood vermoeid in zijne schamele woning neder. Vier van de vijf kinderen, waarvan het oudste acht, en het jongste een en een half jaar is, zijn reeds te bed, of liever liggen op een en dezelfden kafzak; het jongste een bleek en mager wicht, ligt aan de schaars gevende borst der moeder, wier hand bezig is, 's vaders avondeten te bereiden.

Het bestaat uit eene soep van boontjes, een brouwsel waarop het scherpziendst oog geen oogje vet zou hebben kunnen ontdekken. De vader opent eene, in de laatste weken niet meer gevulde blikken tabaksdoos, en telt er somber zwijgend vierdehalve gulden benevens een dubbeltje uit op de tafel, waarop een gescheurd bord met lepel en een houten bakje met zout staat. 't Is zijn weekgeld. De moeder neemt het even zwijgend op en sluit het daarna zorgvuldig in een zoo goed als ledig, verfloos, vurenhouten kabinetje.

Maar weinige oogenblikken en de afgetobde werkman is bezig aan zijn sober avondmaal, terwijl zijne wederhelft zich nevens hem heeft neergezet. Hoewel de droefgeestigheid sedert den laatsten tijd gestaag in die stulpe der bekommering woonde, meende de man, dat zij toch heden avond zijne vrouw meer dan gewoonlijk overmeesterde. Hij ziet haar scherp in 't oog en vraagt op deelnemenden toon: „Hebt ge gekreten, Jantje?,' Haastig grijpt ze naar haar voorschoot om eene traan, die op die vraag uit haar oog wil wellen, weg te vagen; en zoo noode haren man 't genot van zijn maal willende ontnemen, tracht ze zich met inspanning van al hare krachten zoo goed mogelijk te houden, en antwoordt: „ach, Pieter eet maar eerst, daarover kunnen we straks wel spreken" „Onmogelijk!" zegt de man, den halfgeledigden schotel wegschuivende, „ik kan niet meer eten;" en hoewel hij 't op de dringenste bede zijner minnende vrouw nogmaals beproeft, schijnt het hem waarlijk onmogelijk te zijn. Op nieuw dringt hij er op aan, dat de bedroefde hem de rede harer smarte mededeele.

„Ach Pieter," vangt ze aan, „als gij er zoo sterk op staat, wil ik 't u dan zeggen, wat mij zoo zwaar op 't hart ligt: de maat is vol, o veel, veel heb ik in den laatsten tijd voor u verkropt, ik wilde u, die van den vroegen morgen tot den laten avond moet zwoegen, zoo ongaarne de oogenblikken, die ge bij ons zijt, vergallen, maar zie, toen ik van avond de kinderen aan kant had, en in mijne eenzaamheid in 't schemerdonker overrekende, wat ik deze week al uit den winkel en van den bakker haalde, en ach gij weet hoe zuinig ik den boel omtrek, maar ge weet niet, hoe weinig uwe kinderen en ik gen.." hier werd het haar weer vol voor de keel en moest zij even ophouden, „toen ik dit overrekende," hervat ze, „werd ik heel naar; daarenboven had onze buurvrouw mij verteld, dat ook het koren gisteren aan de markt nog weer veel duurder was geweest, dat ook het brood weer was opgezet, en toen dacht ik aan den al langzaam komenden winter! . . . ." „Is 't brood al weer duurder, moeder?" . . . . zuchtte het achtjarig zoontje; 't welk men waande te slapen, maar dat de bijna nog ledige maag nog niet had vergund in te sluimeren, „Och gut, die arme jongen," viel de moeder in, „ik meende dat hij reeds lang sliep." „Geef hem mijn overgebleven eten maar, vrouw," hervatte de vader. Het gretig verslondene dompelde hem daarop spoedig in diepe rust.

Des werkmans ziel doorwoelde in dien oogenblik eene mengeling van aandoeningen; medelijden, droefheid en wrevel bekampten elkaâr, en toen de laatste de overhand verkreeg, sprak hij, terwijl er een vreeselijk vuur in zijn anders zoo goedig oog schitterde, met gebalde vuist: „God kan het nooit gedoogen: ook ik heb er reeds meer over gedacht, dan ik u zeide. Neen, nooit zal Hij 't gedoogen! Zie, de een wordt rijk, dagelijks rijker, schatrijk! en de ander arm, dagelijks armer, doodarm! en dat bij den besten wil van de wereld! „Een arbeider is zijn loon waard," staat er, en waarom onthoudt men ons dan 't billijke? men konde het ons toch van den overvloed geven! 'k Weet nog best, dat de daghuren hooger waren! Eerst toen er voor jaren zulk een goedkoope tijd kwam, toen zijn ze verlaagd; moest men ze dan thans niet weer verhoogen? Neen, 't schreit ten hemel! Denk er maar om, daar komt wat, pestilenties of oorlog! Gisteren heeft er al eene startster geschenen, meer dan een heb ik gehoord, die haar zag. Neen nooit! zoo blijft 't nooit! Verschrikt vatte de vrouw haren man bij de hand; voor 't eerst haars levens zag ze hem in zulk eene stemming, hoorde ze hem zoo spreken. „Lieve Pieter," zegt ze, „wees toch bedaard, ach had ik 't u maar niet geklaagd, gij, die anders altijd zoo berust in uw lot, hoe kunt gij zoo spreken, dat had ik niet van u gedacht; ik verwachtte troost van u. Neen, zoo niet! Hoor, wat God doen wil, dat weet Hij alléén, daar mag de mensch niet indringen. Hij alléén weet, hoe lang Hij den rijke en den arme wil op de proef stellen; neen, ons voegt geduld en onderwerping; wat hebt gij zelf nog gezegd, toen ik u den vorigen Zondag uit het Testament voor-

Op 4 Nov. 11 cholera-lijders en 3 overledenen.
Op 5. Nov. geen nieuwe lijders maar 3 overledenen.
Op 6 en 7 Nov. 18 cholera-lijders en 10 overledenen.

— Bij de plaatselijke geneeskundige commissie te Rotterdam zijn aangegeven:
Op 3 Nov. geene cholera-lijders.
Op 4 Nov. 2 cholera-lijders, 3 hersteldén, en 1 overledene.
Op 5 Nov. 2 cholera-lijders, 1 herstelde en 2 overledenen.

— Te Utrecht hebben zich in den laatsten tijd sporen van cholera vertoond. Sedert den 1sten dezer maand zijn er slechts vier choleragevallen.

— Te Haarlem is de heer J. Heemskerk tot lid der Tweede Kamer verkozen.

— Dr. N. Beets, predikant te Heemstede, is andermaal door de Synode der Nederd. Hervormde kerk aan de Kaap de Goede Hoop, tot hoogleeraar aan het aldaar op te rigten theologisch seminarium beroepen.

— Bij de vergadering der Staten van Overijssel zijn o. a. de volgende stukken ingekomen: tarief voor de doorvaart bij Ane boven aan de Bedemsvaart naar de Vecht, en aanvraag van ingezetenen der gemeente Coevorden om subsidie voor een te graven afwaterings-kanaal van Coevorden naar de Dedemsvaart beneden Ane.

— Voor de dienst 1854 is de letter K van het Gothische alphabet aangewezen, als jaarletter voor den ijk en herijk der maten en gewigten.

— Naar men verneemt, zal Z. K. H. de Prins van Oranje, met den aanvang des volgenden jaars, zijne studiën voortzetten aan de hoogeschool te Leyden; als wanneer in verband daarmede, het 1ste bataillon Grenadiers, waarbij hoogstdezelve als 1ste luitenant is ingedeeld, thans te Delft, naar Leyden zal vertrekken, om aldaar garnizoen te houden.

— Naar wij vernemen, heeft het den Koning behaagd, op een daartoe ingediend rekwest door mr. G. H. Reuver, advocaat te Amsterdam, als verdediger van den wegens brandstichting door het hof van Noord-Holland ter dood veroordeelden W. Dalmaijer, gunstig te beschikken en wel door die straf te veranderen in een confinement van *zeven* jaren. De veroordeelde blijft even als vroeger, ook nu nog zijne onschuld volhouden, weshalve hij ook niet zelf tot het aanbieden van een gratie-rekwest heeft willen overgaan.

— Tusschen de Nederlandsche en groothertogelijke Hessische regeringen is eene overeenkomst gesloten tot wederkeerige uitlevering van misdadigers.

— Te Aalsmeer zijn in den nacht van den 5 op 6 Nov. twee huizen geheel en een derde gedeeltelijk afgebrand. De oorzaak van den brand is onbekend.

— Te Gouda zijn van 2 tot 4 Nov. door de cholera aangetast 4 personen, overleden 4, hersteld geen, in behandeling gebleven 43.

— De longziekte is gelukkig weder voor goed uit de Provincie Groningen geweken. *Amst. Ct.*

— Na 23 Oct. heeft de cholera in het gesticht voor verwaarloosde kinderen te Montfoort geheel opgehouden.

— Den heer Zwijsen zijn over het derde kwartaal van het loopende jaar twee mandaten uitbetaald, elk ruim 950 gulden groot, het een als vicaris-apostoliek, het ander als Aarts-Bisschop van Utrecht. (*Waakzaamheid*).

— Z. M heeft eene subsidie van ƒ 1500 verleend tot herstelling der R. C. kerk te Tergum, gemeente Terborg in Gelderland.

's Gravenhage, 4 Nov. Wij vernemen uit goede bron, dat de heer Siemelink, magnetiseur te 's Gravenhage, in vereeniging met eenige aanzienlijke en ijverige beoefenaars van het dierlijk magnetismus, zoo hier als elders, tegen het einde dezer maand, tijd en plaats bij advertentie aan te kondigen, eene vergadering zal beleggen tot oprigting eener magnetische vereeniging, onder den naam van Societeit Mesmer, ten doel hebbende, het magnetismus en somnambulismus in ons vaderland ook algemeener bekend en wetenschappelijker beoeffend te doen worden. Het Concept-reglement met bijgevoegde inlichtingen is door ons ingezien en het zal ons geenszins verwonderen, dat op dezen grondslag de vereeniging weldra tot stand zal komen. *Zond.bl.*

Amsterdam, 4 Nov. Te Delft zijn van 30 Oct. tot 1 Nov. bijgekomen 33 cholera-lijders, 13 overleden, 8 hersteld, 35 in behandeling.

5 Nov. In zes zittingen heeft de Gemeenteraad de begrooting behandeld, die gisteren avond is vastgesteld voor een bedrag in inkomsten en in uitgaven van ƒ3,356.227.

— Z. M. heeft benoemd tot secretaris-generaal bij het departement van justitie mr. C. C. E. d'Engelbronner, thans referendaris.

6 Nov. Uit het verslag van de Nederlandsche Vereeniging ter bevordering van het Christendom onder de Chinezen, blijkt dat het batig slot van het fonds eene som van ƒ9472,93 bedroeg, en dat de volgende vergadering, onder het presidentschap van prof. H. E. Vinke, in Mei 1854 te Utrecht zal gehouden worden.

Eindhoven, 3 Nov. De heer regter-commissaris is den 1sten dezer van hier naar Helmond vertrokken, om een nader onderzoek omtrent de woelingen te doen. In den loop van dien dag zijn drie jongelieden in verzekerde bewaring genomen, en naar Eindhoven overgebragt. Bij die arrestatie en overbrenging zijn de manschappen der marechaussée herhaaldelijk met steenen geworpen en uitgejouwd, waaraan echter een einde is gemaakt door de komst van een 30tal infanteristen, aan welke bevel gegeven werd om met scherp te laden. Den 2den zijn op nieuw vier der onruststokers gevankelijk te Eindhoven binnengebragt. De regterlijke overheden bevonden zich den 2den nog te Helmond, en men zeide, dat ook de procureur-generaal uit 's Hertogenbosch zich derwaarts zou begeven.

Zwolle, 6 Nov. Het belangrijke plan, om het Zwarte water te verbeteren, waartoe eene bijdrage van de provincie Overijssel gevraagd wordt, vond bij de afdeelingen der Staten dezer provincie een slecht onthaal. Bijna algemeen is men er tegen gestemd; sommigen verlangen eene nieuwe watering door Mastenbroek, regt door het Kamper-eiland naar Schokland; anderen, en dit is de meerderheid, verlangen vooraf de ondiepten voor het Zwolsche diep in zee opgeruimd te hebben, en daarenboven te weten, wie met het onderhoud der voorgenomen werken zal belast worden; van dat laatste heeft de Minister van binnenlandsche zaken, de vermoedelijke bijdrage van ƒ 50,000 afhankelijk gesteld. Voornoemde Minister laat zich er gevoelig over uit, dat de provincie Overijssel geene de minste bijdrage heeft toegezegd voor de kosten tot verbetering van het Meppeler diep.

— De aanvraag eener subsidie van ƒ40,000, bij adres van ruim 100 ingezetenen van Coevorden, voor een afwateringskanaal naar Ane, aan het bovenpand der Dedemsvaart, vindt tot nog toe bij de Staten weinig sijmpathie, vooral omdat deze ten vorigen jare besloten hebben, en reeds uitvoering geven aan de doortrekking der Lutter-Hoofdwijk tot aan de Drentsche grenzen, zoodat van daar die wijk zou kunnen doorgetrokken worden naar de grachten van Koevorden. *A. Ct.*

— De Commissie, in wier handen is gesteld geweest het verzoek om eene subsidie voor een kunstweg tusschen de Reest en de Dedemsvaart, heeft geadviseerd, om dit verzoek aan Ged. St. te renvoijeren en aan de adressanten te kennen te geven, dat de Staten, bij voldoende inlichtingen, genegen zullen zijn, ook voor dezen weg subsidie toe te staan.

Leeuwarden, 5 Nov. Wederom zijn 43 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 8774 runderen.

— Heden namiddag is van hier wederom een detachement infanterie, sterk 15 manschappen, naar het dorp Birdaard vertrokken, daar men er op nieuw de orde door de arbeiders aan de slatting der Dokkumer-Ee bedreigd acht.

Groningen, 7 Nov. Volgens aangifte bij de plaatselijke geneeskundige commissie zijn van Vrijdag tot heden namiddag 3 ziektegevallen bijgekomen; hersteld geene; overleden 1, in behandeling 6. (*Gr. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

In Frankrijk nemen de bekeeringen tot het Protestantisme op eene buitengewone wijze toe, niet alleen in het diocese van Mans en in het kanton Genève maar in het zuiden en in het diocese van Sêez. Velen meenen, dat dit weldra nog meer algemeen zal worden.

— Het tusschen de regeringen van Frankrijk en de beide Siciliën gerezen misverstand, is uit den weg geruimd.

Parijs, 2 Nov. In verscheidene oorden des rijks is eene zeer levendige gisting merkbaar onder de radikale partij. Er is sprake van nieuwe komplotten, van ontdekking van verborgen wapenen enz.

— Twee geruchten zijn er verspreid, die echter, bij gebrek aan genoegzamen grond, te regt in twijfel worden getrokken. Volgens het eerste zou de heer Ad. Barrot, Fransch gezant te Brussel, zijn teruggeroepen. Volgens het andere zou een Fransch observatieleger post vatten op de Belgische grenzen, of althans bij Metz een kamp worden opgeslagen.

— De generaal Baraguay d'Hilliers is naar Konstantinopel vertrokken. De dag vóór zijn vertrek, moet hij aan een zijner vrienden het volgende gezegd hebben; „Men maakt uit mijne zending allerhande, voor het behoud van den vrede ongunstige, gevolgtrekkingen; ik kan u den inhoud mijner instructiën niet mededeelen; wees er echter zeker van, dat haar inhoud anders is, dan men vreest; gij zult zien, dat ik den vrede sluit."

3 Nov. Alhier zijn redacteurs en teekenaars van de *Illustrated News* van Londen doorgereisd, die zich naar Wallachije en Romelie begeven, ten einde artikels en teekeningen voor dat weekblad te vervaardigen.

— Het dagblad *l'Agriculture* bevat een opmerkelijk artikel, waarin medegedeeld wordt, dat de geneesheer Depierris, door scheikundige onderzoekingen van den beetwortel ontdekt heeft, dat uit deze plant een drank getrokken kan worden, die alcohol bevat, welke zooveel overeenkomst heeft met wijn, dat men ter naauwernood eenig verschil kan proeven. De wijze van bereiding is zeer eenvoudig. Men belooft zich veel goeds van deze ontdekking.

4 Nov. Te Tours en in sommige andere localiteiten hebben bij voortduring talrijke arrestatiën plaats; de oorzaken die daartoe leiden, zijn onbekend.

5 Nov. Sommigen willen dat de Keizer op nieuw ernstig denkt zich te kroonen, en daartoe den 2 December heeft bepaald.

— Prins Napoleon moet te Stuttgart zeer minzaam zijn bejegend door de kroonprinses, grootvorstin Olga, dochter van Keizer Nikolaas, welke vorstin hem haar verlangen heeft kenbaar gemaakt om naar Parijs te komen, waartoe zij haars vaders verlof zou vragen.

DUITSCHLAND.

— De aartsbisschop van Freiburg volhardt in zijne oppositie tegen de regering; niet alleen, dat hij zonder de medewerking van deze laatste geestelijken voor vacante pastorijen benoemt, maar hij heeft deze geestelijken tevens in functie doen treden zonder voorkennis en sanctie der regering.

— De cholera heeft te Berlijn zoo goed als opgehouden; de hulp-hospitalen zijn gesloten.

— Bij voortduring neemt de spanning tusschen Pruissen en Keurhessen toe.

— De Badensche regering heeft besloten, dat aan de jonge Katholieke geestelijken, die dezer dagen te Freiburg hun examen hebben afgelegd, zonder dat de commissaris der regering daarbij aanwezig was, het regt zal onttrokken worden, om kerkelijke functien uit te oeffenen, zoo lang het met de bisschoppen gerezen geschil, niet op eene bevredigende wijze zal vereffend zijn.

Weenen, 2 Nov. In de jongste dagen hebben de gevolmagtigden der mogendheden bijeenkomsten gehouden over de nieuwe door lord Stratford de Redcliffe ontworpen nota ter regeling der Oostersche zaak.

— In eene conferentie van lord Westmoreland met graaf Buol, heeft de eerste verklaard, dat het bevel aan zes Engelsche regimenten gegeven om zich gereed te houden naar de Middellandsche zee te vertrekken, geen ander doel heeft dan de bezetting van Korfu en Gibraltar deels af te lossen, deels aan te vullen.

— De nog altijd wakkere veldmaarschalk graaf Radetskij is den 2en Nov. in zijn 88e jaar getreden.

Berlijn, 6 Nov. Het regtsgeding in zake het beruchte *Todtenbund* te Bremen is thans na eene behandeling van 17 maanden afgeloopen. Van de 82 beschuldigen zijn slechts 11 vrijgesproken, al de overigen zijn tot gevangenisstraf of opsluiting veroordeeld.

Frankfort, 3 Nov. Uit het Bernsche Oberland wordt een vroege en strenge winter voorspeld, uithoofde de beeren zich thans reeds met hunne jongen in de valleijen vertoonen.

ENGELAND.

De Episkopale bisschoppen te Londen en de bisschop van Jeruzalem schijnen zeer te verschillen. Sommige Engelsche bisschoppen hebben geprotesteerd tegen genoemden bisschop van Jeruzalem, wegens scheurmaking in de Oostersche kerk. De bisschop van Exeter verkiest den Jeruzalemschen bisschop in het geheel niet te erkennen. Ook in Londen heerschen levendige twisten over de afzetting van dr. Maurice van Kings college, die naar rationalisme overhelde.

— Te Blackburn is in de katoenfabriek van den heer Hesketh een stoomketel gesprongen, waardoor zes personen het leven hebben verloren en verscheidene zwaar gewond zijn.

— De regten welke in 1852 op papier in Engeland betaald zijn beloopen p. st. 947,905, ongeveer elf millioenen hollandsch en die op tabak en snuif en sigaren p. st. 4,542.572, bijna vijf en vijftig millioenen hollandsch, niettegenstaande er nog veel gesmokkeld wordt.

— Een groot gedeelte van Ierland is door eene verschrikkelijke overstrooming geteisterd; de stad Cork ligt bijna geheel onder water; het water heeft de bruggen weggerukt en zeer vele personen vonden den dood in den stroom.

— De Perzische gezant is plotseling door zijne regering teruggeroepen; men weet nog niet om welke reden.

— Sedert eenigen tijd worden door reeders proeven genomen om hunne schepen te belasten met water in gutta percha-zakken, in stede van eenige andere zware zelfstandigheid; aanvankelijk heeft deze proefneming wel voldaan.

Londen, 2 Nov. Een gehoor, dat sir Edward Lyons gisteren bij lord Aberdeen had, bevestigt het vermoeden, dat ook in de Engelsche ambassade te Konstantinopel eene wijziging plaats zal vinden.

— In het noorden van Engeland heeft men eene aardbeving waargenomen, doch men schreef die toe aan de ontploffing van gaz in eene nabijzijnde kolenmijn. De grond was vier of vijf duimen op sommige plaatsen gespleten.

— De tentoonstelling te Dublin is gesloten.

— Te Wigan hebben eergisteren avond door het weigeren der mijnwerkers om te arbeiden, nieuwe en ernstige ongeregeldheden plaats gehad. De gewapende magt was genoodzaakt vuur te geven, en acht of negen der muitelingen werden gekwetst. — Ook de stad Blackburn is gisteren het tooneel van opschudding geweest, bij gelegenheid der verkiezing van leden voor den gemeenteraad.

5 Nov. De broeder van miss Cunninghame heeft een brief aan de dagbladen gezonden, waarin hij mededeelt, dat de invrijheidstelling zijner zuster ten gevolge van een besluit des Groothertogs geschiedde, nadat de Camera d' accusa te Lucca eene uitspraak gedaan en geteekend had, waarbij de haar ten laste gelegde wetsovertreding werd verklaard ongegrond te zijn.

— De bakkers te Londen hebben deze week op nieuw den prijs van het brood verhoogd.

— De Koningin heeft gisteren met hare hooge Belgische gasten het glazen paleis te Sydenham bezocht.

— Prins Albert zal waarschijnlijk de hem toegedachte eer, van een standbeeld in Hydepark, afwijzen.

6 Nov. De liefhebberij voor schoone paarden neemt in Engeland nog gedurig toe. Voor het bij wedrennen gebezigd paard *Autocrat* werden onlangs 7000 guineas geboden, maar de eigenaar, zekere heer Cooper, wilde het edele dier voor dien prijs niet afstaan. Lord J. Scott verkocht een ander paard, *Hobble Noble*, aan den heer Merry voor 6500 guineas, en men verhaalt dat toen lord Derby lord Scott vroeg hoeveel hij voor het paard *Reiver*, broeder van *Hobble Noble*, eischte, het antwoord geweest zou zijn „15,000 ponden sterling en een pairschap."

— De Engelsche bladen deelen uit officiële bron eene opgave mede van de tegenwoordige sterkte der Britsche vloot. Zij bestaat thans uit 545 oorlogschepen, in aanbouw of beschikbaar of in dienst, van 10 tot 120 stukken elk. Buitendien zijn er 118 schepen die in de havens dienst doen, en 50 gewapende vaartuigen die langs de kusten tegen sluikerij waken. Onder deze schepen zijn 180 gewapende stoombooten, van 200 tot 800 paardenkracht, vele met schroefstoomtuig voorzien en alle naar de beste modellen gebouwd voor werkelijke zeedienst. Deze verbazend groote zeemagt bezit in vredestijd 40,000 tot 45,000 volwassen zeelieden, 4000 scheepsjongens en 12,000 mariniers, zullende dit laatste aantal tot 15,000 vermeerderd worden. Ook kunnen tot de bemanning der Britsche zeemagt de korpsen gerekend worden van arbeiders aan 's rijks werven, die in den wapenhandel en in de bediening van het geschut geoefend zijn; alsmede de kustwachters van het bestuur der inkomende regten.

SPANJE.

De eerste maatregel dien het kabinet San Luis aan de Cortes zal mededeelen, zal zijn de intrekking van de ontwerpen tot grondwetsherziening die van het vorig kabinet zijn uitgegaan.

Madrid, 29 Oct. De regering heeft gisteren een besluit genomen, volgens hetwelk eene bijzondere begraafplaats aan de Protestanten verleend wordt.

PORTUGAL.

De uit Lissabon ontvangen brieven van 29 Oct. behelzen niets belangrijks. De bevalling der Koningin werd nog verwacht. De laatstgemelde tijding deswege was voorbarig en veroorzaakt door het lossen van het geschut, hetwelk uit een misverstand gesproten schijnt, waardoor ook verscheidene hooge personaadjen zich naar het paleis hadden begeven, om hunne

---

las „die met tranen zaait, zal met gejuich maaijen," en wat die staartster betreft, gij gelooft toch aan geene fabels? Gij weet, dat ik bij Domine N. heb gewoond, die heeft mij 't voor twintig jaar al duidelijk gemaakt, dat die staartsterren natuulijke dingen zijn, die om de zoo veel jaar schijnen; wezenlijk, Pieter, ik had u nog niet geklaagd, als ik maar eenigzins kans had gezien u en de kinderen 't noodige te kunnen verschaffen, wat mij betreft, ik heb aan een heel beetje genoeg; neen, Pieter zoo niet weer, zie mij eens aan, zoo niet." — De storm der ziel legt zich neder! de vader, wien het gemoed was overgeloopen, herkrijgt zijne gewone kalmte. „Hoor," vervolgt de moeder, terwijl hare hand een' nog overgebleven rimpel van zijn voorhoofd strijkt, „hoor daar valt mij iets in: er staat „God leidt de harten der Koningen als waterbeeken, en Hij neigt ze tot al wat Hij wil," nu is het morgen Zondag, ga dan naar uwen meester en deel hem onze bittere omstandigheden mede, en als zijn hart dan nog verhard mogt blijven, dan willen wij bidden, Pieter, in stilte zoo lang bidden tot het week wordt, waarlijk nu wordt het mij al weer ruim om 't hart, ja ik vertrouw vast, dat als mijn geloof mij straks niet had begeven, ik niet zoo moedeloos was geworden." — —

In dienzelfden oogenblik trad de buurvrouw binnen, die, terwijl er eene innige vreugde op haar gelaat blonk, verhaalde, dat drie meesters het dagloon met drie stuivers per dag hadden verhoogd! ... „O die braven," vielen Pieter en Jantje te gelijk in, „mogt dat navolging vinden!"

Daarop werd het gesprek zoo druk en levendig, dat de luisteraar er niet meer van konde opvangen. Hij toog met een diep geroerd gemoed henen. *Tielsche Courant*

ALLERLEI.

Weenen bezit op dit oogenblik 15 verschillende waterleidingen, waarvan de Ferdinands-leiding alleen met éene machine dagelijks 130,000; met 2 machines 200,000 emmers water levert en na de voorgenomen verbeteringen, waartoe het besluit genomen is, dagelijks 400,000 emmers kan leveren. De 9500 pompen der stad leveren doorgaans 760,000 emmers op, zoodat in het geheel 1,160,000 emmers zullen kunnen geleverd worden, hetgeen op eene bevolking van 440,000 inwoners $2\frac{1}{2}$ emmer per persoon uitmaakt. Des ongeacht heeft eene Engelsche maatschappij met een kapitaal van 7 millioen guldens, aan den Oostenrijkschen Minister van Binnenlandsche Zaken een ontwerp aangeboden, om Weenen en zijne voorsteden van goed drinkwater te voorzien, welke aanvraag evenwel als niet noodig is gewezen van de hand.

—

Uit de ziekte, die de wijnstok teistert, spruit, gelijk men heeft waargenomen, de zonderlinge omstandigheid voort, dat de zieke druiven bijzonder rijk aan alcohol worden bevonden. Wijn, getrokken van druiven die het meest door de ziekte aangetast waren, bleek eene sterkte van 210, 230 en zelfs 240 graden te hebben, Daardoor zoude men een belangrijke vergoeding voor de geleden schade erlangen.

—

Uit Goes meldt men als een voorbeeld van buitengewone groeikracht, dat dezer dagen eene ramanas, in de maand Junij gezaaid, in omtrek eene dikte had van 73 Ned. duimen en eene zwaarte van $4\frac{2}{3}$ Ned. ponden.

CHARADES.

IV. Een blinde zag eenen haas loopen, een lamme liep hem na en ving hem en een naakte stak hem in zijnen zak en droeg hem naar huis. Wat is dat?

—

V. Mijn eerste kunt gij dubbel hooren
In 't huis van aanzien, rijkdom, pracht.
Mijn tweede vindt gij op kantoren;
Tot sluiting is het uitgedacht.
Mijn derde dient om iets te keeren,
Dat anders dikwijls schaden zou.
Neen, Nêerland kan het niet ontberen!
't Is ook de naam van eene vrouw.
Komt, lezers! bij elkâar de woorden!
Het is de naam van eene stad;
Zij ligt wel niet in Nêerlands oorden,
Waar dan? hoe heet zij? zeg mij dat.

—

VI. Mijn geheel bestaat uit 10 letters, mijn 1, 2, 3, 4 en 5 doet velen sterven en ook velen leven, mijn 10, 9, 8, 5 en 7 is een smakelijk geregt, en mijn 6, 7, 8, 9, 5 en 10 vindt men bij de dieren; terwijl mijn geheel in alle provinciën aanwezig is.

De oplossingen en de charades moeten franco *ingezonden worden. Zoowel degene, die na 15 Nov. en voor 1 April e. k. de meeste goede oplossingen, als degene, die de meeste charades inzendt, die opgenomen worden, zal, even als in den vorigen winter, eene premie van ƒ 12-„ ontvangen.*

gelukwenschingen aan te bieden, doch natuurlijk teleurgesteld moesten huiswaarts keeren.

TURKIJE.

De overtogt van Turksche troepen over den Donau wordt, ofschoon met een aanmerkelijk verschil in de opgave van het aantal, heden algemeen bevestigd.

— Te Weenen is uit Konstantinopel de tijding ontvangen, dat het oprigten van een, uit Hongaarsche uitgewekenen zamengesteld, vreemden-legioen niet is toegestaan.

Tijdingen ontvangen uit Konstantinopel d. d. 24 dezer deelen mede, dat de eskaders van Engeland en Frankrijk bij Lampsaki in de Dardanellen liggen; dat de Russische beambten zich naar Odessa hebben ingescheept en het konsulaat van Rusland te Smirna van daar naar Athene is overgebragt.

— Men verneemt dat werkelijk Omer-pacha bevel heeft ontvangen, te zorgen dat geene botsing ontsta.

— Een Weener berigt houdt in, dat de Keizer van Rusland zeer geneigd zou zijn de jongste ontwerpen, door de conferentie der gezanten tot stand gebragt, aan te nemen; welke ontwerpen hier bedoeld worden is onbekend. Wat de pogingen van den Czaar zelven betreft om de zaak langs minnelijken weg te schikken, en waarvan wij reeds bij herhaling hebben gewaagd, verneemt men dat hij als voorwaarde stelt de intrekking van de oorlogsverklaring door de Porte, of althans dat de Turksche regering zelve bij generaal Gortschakoff aanzoek doe om een wapenstilstand, ten einde de onderhandelingen te kunnen ten einde brengen.

— Volgens de Times zijn Bukarest en alle steden in de Vorstendommen in staat van beleg verklaard. De krijgswet is er afgekondigd en alle correspondentien met de Turken op straffe des doods verboden.

— Volgens te Konstantinopel ontvangen berigten zouden 20,000 man Russische troepen, op marsch van Daghestan naar de Turksche grenzen, in den bergpas van Zakortola door 30,000 bergbewoners overvallen en volkomen verslagen zijn.

— Den 1 November hebben 700 à 1000 man Turken Giurgewo beschoten. Een bloedig gevecht viel voor op den oever der rivier. Een aantal Russen en Turken werden gedood, en vele burgers gekwetst. De Turken zijn den stroom weder opgetrokken. De Russische kavalerie en artillerie zetten hen na.

— Het gerucht heeft zich verspreid dat ook op de aziatische grenzen de vijandelijkheden begonnen zijn. Hoewel dit gerucht herhaald wordt, ontbreekt echter de zekere tijding dienaangaande.

ITALIE.

Den 24 October is de groothertog van Toskane, vergezeld van zijnen zoon, den erfprins, te Rome aangekomen. Zij werden ontvangen door kardinaal Antonelli, en den dag na hunne aankomst werden zij in een plegtig gehoor bij den Paus toegelaten.

— De Paus heeft, op aanzoek van den Koning van Sardinië het getal der verpligte en voorgeschreven feestdagen in de Sardinische staten verminderd.

— De echtgenooten Madiaï, die zoo als men weet, te Genève verblijf houden, zullen zich, naar men verneemt, te Nizza vestigen.

— De groothertog van Toskane en de kroonprins, zijn zoon, zijn den 29 October op het koninklijk paleis te Cacerto aangekomen, alwaar zij den koning der beide Siciliën een bezoek hebben gebragt. Vervolgens hebben zij zich met de groothertogin naar het paleis te Napels begeven.

Tijdens het verblijf van den Groothertog te Rome gaf de Paus een groot gastmaal te zijner eere, waarbij ook kardinaal Wiseman tegenwoordig was.

DRENTHE.

Assen, 9 Nov. Z. M. heeft toegekend aan *B. Bakker*, voormalig korporaal bij de dienstdoende schutterij te Groningen, thans wonende te Nieuw-Buinen, het eereteeken tot belooning van eervolle langdurige werkelijke dienst bij de schutterijen.

— Uit Peize wordt het volgende berigt: „Donderdag nacht tusschen den 2den en 3den dezer zijn wederom volgens oude gewoonte in het zoogenaamde broekland twee schapen ontvreemd, toebehoorende aan *J. K.*, landbouwer alhier. De dieren hebben ze in het land geslagt en van de eene de kop, van de andere de pooten laten liggen. De gemeente Peize gaat sedert ettelijke jaren aan dat euvel mank, en nog nimmer is het der gemeentelijke politie ter dezer plaatse mogen gelukken de daders te ontdekken. *Gron. Ct.*

— Dezer dagen heeft de heer dr. *W. Gleuns Jr.*, in de vergadering van het Natuurkundig genootschap te Groningen eene redevoering gehouden over den tafeldans. De spreker trachtte aan te toonen, dat de oorzaak van beweging niet in de tafel of eene daarin opgewekte en tot dusver onbekende kracht gelegen was, maar in de personen, die door mechanieke drukking en schuiving het verschijnsel te weeg bragten, zonder dat zij zich dit bewust waren, en dat alzoo de beweging zelve mechanisch konde en behoorde verklaard te worden.

— Men verneemt, dat het voornemen bestaat, om in de gemeente Odoorn een tweeden Veldwachter, bepaaldelijk voor den Zandberg aan te stellen.

— In de maand October 1853, zijn van de nieuw verbeterde Hoogeveensche Vaart der Drentsche Kanaal-Maatschappij afgevaren:

Uit Hoogeveen	570	vaartuigen metende	16187	tonnen.
Bov. sluis I en II of Roogat en Osseslnis	115	„	„	2080	„
Bov de Mepp. Sluis	408	„	„	7006	„
Totaal	1093	„	„	25273	„

Behalve 186 kleine of ongemeten vaartuigen; terwijl het totaal der afvaartsgelden bedraagt *f* 2188.53.

— Gisteren morgen ontdekte de knecht van den landbouwer *H. Boelens* te Peelo, dat er in het schapenhok van dien landbouwer was ingebroken en er drie schapen ontbraken; bij onderzoek vond men niet ver van daar de ingewanden van drie schapen en het vel van éénen. Dadelijk werd hiervan aangifte aan de Justitie gedaan; op grond van vroeger opgevatte vermoedens werd er onmiddelijk eene huiszoeking gedaan in de woning van den ingezetene *Schothorst* alhier, waar men dan ook nog twee schapen en het vleesch van een derde vond; terstond zijn *Schothorst*, diens vrouw en zoon in hechtenis genomen, terwijl mede een ander ingezeten *G. H.*, op wien groot vermoeden berust van aan den diefstal te hebben deelgenomen, in arrest gebragt is.

— Op het vermoeden, dat te Exloërveen, gemeente Odoorn, een man zijne vrouw zou vergiftigd hebben, heeft de officier van Justitie zich vergezeld van twee deskundigen derwaarts begeven, om de zaak in loco te onderzoeken; het schijnt, dat dit onderzoek niet zoodanige bezwaren tegen den man heeft aan het licht gebragt, dat hij is gevangen genomen.

— *Men schrijft ons uit 's Hage:* Bij de beantwoording der bedenkingen, die bij het voorloopig onderzoek der voorgedragen begrooting van uitgaven voor het Departement van Binn. Zaken in de afdeelingen der Tweede Kamer geopperd zijn, zegt de Regering, dat de voordragt tot het verleenen eener rijksbijdrage voor het tot stand brengen van het scheepvaart-kanaal van Assen naar Groningen „waarschijnlijk eerlang op nieuw zal worden aangeboden."

Verder heeft de Regering den post voor ambtenaren en bedienden ter Provinciale Griffie van Drenthe verhoogd met *f* 675-„, en alsnu daarvoor aangevraagd *f* 10,800-„, gelijk voor het jaar 1850 was toegestaan.

Ten aanzien der begrooting voor het Depart. van R. K. eeredienst, zegt de Regering „door de medewerking, die heeft, „de hoofden van het R. K. kerkgenootschap gevonden vanzelijk „nu reeds in staat te zijn tot het invullen der aanlijk *voor memorie* uitgetrokken posten voor het kerkelijk bestuur enz. van het R. K. kerkgenootschap, waarvoor alzoo thans *f* 486,199,18½ wordt aangevraagd.

— Het verheugt ons te kunnen berigten, dat het contract tusschen het bestuur der Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-Maatschappij en de aannemers thans ook *geteekend* is, en men dus mag verwachten, dat er weldra met de werkzaamheden zal aangevangen worden.

— In de *Amst. Ct.* is een berigt uit Smilde medegedeeld, hetwelk ook in andere bladen is overgenomen, dat het plan, om de landerijen en veenen te Smilde, aan de N.-W. kant der Hoofdvaart gelegen, die op een lager peil dan dat van deze vaart afwateren, door inpoldering en vervolgens door watermolens of een stoomgemaal van het overtollige water te bevrijden, deszelfs verwezenlijking schijnt nabij te zijn; daar het bestek der werken bereids aan het onderzoek en de goedkeuring aan Ged. Staten zou zijn onderworpen. Wij kunnnen dit laatste bepaaldelijk tegenspreken. Wij gelooven tevens, dat de zaak nog verre van de verwezenlijking is, daar het plan groote kosten moet vorderen, en van de belanghebbenden eenigen daartoe niets, anderen daarentegen slechts betrekkelijk weinig willen bijdragen.

* **Nieuw-Buinen, 4 Nov.** Gisteren waren wij getuigen van eene treurige en voor deze plaats merkwaardige plegtigheid. Het lijk van *J. Grooten* op 28 jarigen leeftijd bewoner dezer veenkolonie, werd alhier ter aarde besteld. Het nieuwe, hoewel nog niet geordende kerkhof, het lijk van den eersten bewoner dezer plaats, en nu eersteling op het nieuwe kerkhof, de daarbij staande nieuwe kerk, de nieuwe klok met hare eerste doodstoonen; al dit nieuwe trof ons en blijkbaar alle aanwezenden, en zal gunstig kunnen werken, om de ingezetenen dezer plaats met nieuwe opwekking aan hunne onlangs verkregene Christelijke voorregten te doen denken.

* **De Wijk, 5 Nov.** Wij hebben uit de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* van 2 Nov. l.l. No. 88 gezien, dat er in het naburige gehucht Koekange, een adres is opgemaakt aan de Provinciale Staten van dit gewest, met het doel dat Hun Ed. Groot Achtbaren geene subsidie mogen verleenen voor het aanleggen van een straat- of kunstweg van Meppel door de kommen der gemeenten de Wijk en Zuidwolde naar Hoogeveen enz., maar mogen bevorderen, dat deze weg gelegd worde langs het kanaal der Drentsche Kanaal-Maatschappij, doordien deze weg veel korter zou zijn. Wij kunnen niet ontveinzen, dat zulks bij ons eene onaangename gewaarwording heeft opgewekt, immers wat is het doel, waarmede straat- of kunstwegen worden aangelegd? Is het niet om de algemeene communicatie te verbeteren, en zal zulks gebeuren, moeten dan de belangen van verre weg de meerderheid niet voor die der minderheid zwichten? en die minderheid, wij durven het zeggen, bestaat slechts uit enkelen, welke zich door eenige volksleiders blindelings laten leiden; deze personen ontzien zich niet, om een gemeente-bestuur te dwarsboomen, hetwelk toont, dat het het wezentlijk belang der gemeente beoogt. Te betreuren is het voorzeker, dat er zoodanige personen gevonden worden; doch wij vertrouwen, dat de Staten, vertegenwoordigers van dit gewest, zich niet zullen laten misleiden door eenige warhoofden, die het algemeen welzijn zoeken te belemmeren.

* Sedert eenigen tijd zijn wij hier genadig verschoond gebleven van de zoo zeer gevreesde longziekte onder het rundvee, niettegenstaande deze ziekte in de IJhorst, kerkelijk met deze gemeente vereenigd, en wel op de Lankhorst kwaadaardig sedert eenigen tijd heerscht, zoodat *F. Weijde*, landbouwer aldaar, reeds negen stuks rundvee daaraan heeft verloren en drie nog daaraan lijdende zijn, terwijl die landbouwer nog vier stuks bezit, welke tot dusver van de ziekte verschoond bleven; thans zegt men echter, zou deze wederom op Koekange, burgerlijk met onze gemeente vereenigd, zijn uitgebroken; mogt de uitkomst ons leeren, dat het gerucht onwaarheid is; de ondervinding toch leert gedurig, dat het kwade, wanneer het slechts vermoed wordt, veel spoediger verspreid wordt dan het goede.

* **Leek, 7 Nov.** Wij kunnen als eene bijzonderheid melden, dat alhier, ten gevolge van het aanhoudende zachte weder, eenige musschen op nieuw aan het nestelen zijn; in deze nestjes verwachten wij binnen kort eijeren, in het weder zoo gunstig blijft.

* **Coevorden, 7 Nov.** De op heden gehoudene laatste veemarkt was bijzonder druk bezocht; er waren 325 runderen en 185 schapen aangebragt. De markt was niet zoo willig als de voorgaande; 15 cents het vette goed; schapen van *f* 5-„ tot *f* 7-„, rogge *f* 10-„, boekweit van 7-„ tot *f* 7,50 per mud, boter 70 cents.

* **Peelo, 5 Nov.** Tusschen Woensdag en Donderdag ll. is aan *B. Boelens* alhier uit een bijenstal waarin 6 korven stonden, een weggenomen: de overige heeft men ongemoeid gelaten. 't Is te hopen dat de daders van zulke diefstallen ontdekt en naar verdienste gestraft worden.

Gramsbergen, 5 Nov. Ll. Donderdag, tegen den avond hebben er onder het werkvolk aan den stuw ongeregeldheden plaats gehad, die tot eene vechtpartij oversloegen. De heeren bestuurders van het werk hebben echter dadelijk krachtige maatregelen genomen: eenige arbeiders werden ontslagen en de rust scheen daardoor hersteld. Den anderen morgen evenwel herhaalden zich de blijken van opgewondenheid, zoodat men op nieuw genoodzaakt was enkelen van het werk wegtezenden. Men heeft het aan deze tijdige en krachtige houding te danken, dat sedert het werk geregeld is voortgezet.

Meppel, 4 Nov. Op de gisteren alhier gehoudene herfstjaarmarkt, zijnde de zoogenaamde Allerheiligen Donderdag, waren circa 650, meest vette, koeijen en 300 schapen aangebragt. Ofschoon de handel nog al levendig was, werden de prijzen tegen het einde der markt toch iets lager. Voor de kalfde koeijen besteedde men van *f* 60 tot 140, voor stalvee van *f* 30 tot *f* 70, terwijl de vette koeijen werden verkocht voor 18 à 32 cts. het halve Ned. pond. De schapen golden van *f* 6 tot *f* 10 à 11. Als eene bijzonderheid kan men nog mededeelen, dat op de markt was aangevoerd eene koe, waarvoor de eigenaar het gepasseerde voorjaar *f* 80 heeft gegeven en die thans meer dan *f* 180 kon opbrengen. Op de waag zijn dien dag gewogen 250 vierde vaten boter, welke verkocht tegen *f* 36 à *f* 39 ruim *f* 9000 hebben opgebragt. Ofschoon men aanvankelijk dacht, dat deze buitengewoon druk bezochte marktdag, die voor jonge landlieden een ware feestdag is, in de beste orde was afgeloopen, heeft men echter helaas! weder ongeregeldheden te betreuren. Drie te Kolderveen wonende jongelingen zijn namelijk op eene deerlijke wijze gesneden en gewond, door zekere *W. ten H.* mede te Kolderveen woonachtig, hetwelk heeft plaats gehad op den weg van Meppel naar Zwartsluis, digt bij de woning van den Herbergier *K. Kok* aan de zoogenaamde Kolderveensche grift. De zaak is bij den heer burgemeester van Meppel aangegeven, die daarvan proces-verbaal heeft opgemaakt en aan den officier van justitie verzonden. (*Steenw. Ct.*)

Wanneperveen, 7 Nov. Kerkvoogden der Hervormde gemeente alhier hebben noodig geoordeeld permissie aan den kerkenraad dezer gemeente hun verlangen te kennen gegeven, dat deze, zoodra mogelijk, door eene oproeping van Heeren Kandidaten, ter vervulling eener predikbeurt alhier, zich in de gelegenheid zoude stellen om door eene beroeping in de bestaande predikants vacature te voorzien. Behalve andere redenen, die eene spoedige vervulling dezer vacature wenschelijk maken, hebben zij niet ontveinsd, dat zij tot dit verzoek mede gedrongen worden, door de geruchten, die zij van meer dan eene zijde vernomen hebben, dat onderscheidene Heeren ring-predikanten hunne vrees hebben te kennen gegeven, van voor hunne reis en werk geen loon te zullen ontvangen, van zooverre dit van wege de gemeente moet plaats hebben, welke vrees noodzakelijk op hunnen ijver en belangstelling in deze gemeenten eenen nadeeligen invloed moet uitoefenen en bij sommigen dier heeren reeds tot het besluit van niet langer dan 3 maanden in de dienst alhier te voorzien moet aanleiding gegeven hebben. Kerkvoogden verzoeken daarom in gezegde omstandigheden den kerkenraad, wanneer deze zaak ter sprake mogt komen, bedoelde Heeren ring-predikanten te verzekeren, dat zij alles wat in hun vermogen is zullen aanwenden, om eene voledige betaling zoo als tot dus verre geschiedde, te doen plaats hebben, in vertrouwen dat als dan Heeren ring-predikanten, zoolang hunne dienst alhier vereischt wordt, ook als goede bedienaars van het Evangelie, die gaarne ook den armen het Evangelie verkondigen, minder op het betrekkelijke geringe loon zullen zien, dan op het doel hunner prediking: den mensch te bewegen tot het geloof in onzen Heer Jezus Christus. *Id.*

MENGELWERK.

Revolutie en hervorming in China.

Wanneer men — zoo schrijft *le Lien* — den *Moniteur* gelooven zou, dan is het onwaar, dat de beweging, die tegenwoordig in China gaande is, bij het nationale, dat zij heeft, zou vermengd zijn met een Christelijk, protestantsch beginsel. Dit zou niet anders zijn, dan een voorwendsel van de leiders van den opstand, om aldus de Engelschen voor zich te winnen, ofschoon het duidelijk zigtbaar is, dat de Chinesche strijders zich om de Engelschen weinig bekommeren en geheel tevreden zijn met hunne neutraliteit.

De *Times* bevat eenen brief van eenen bekwamen kenner der Chinesche taal, Dr. Newman, hoogleeraar te Munchen, die op dit oogenblik bezig is met de vertaling der tien godsdienstige, staatkundige en statistieke boeken, die uitgegeven zijn door de partij der insurgenten. Hij verklaart, dat hunne godsdienst, zonder twijfel, is: „een protestantsch Christendom, nog vermengd, gelijk dat in den beginne wel niet anders kon, met eenige heidensche gebruiken en vooroordeelen." De heer Newman geeft den titel op der 10 boeken of verhandelingen, waarvan, in het Engelsche blad, eene ontleding voorkomt. Niets is veranderlijker, niets verschillender of ongelijker, dan deze verzameling van documenten; een, geheel in geel gebonden (de keizerlijke keur), bevat niets anders, dan de 21 eerste hoofdstukken van Genesis, vertaald door Gutzlaff; een ander is eene verzameling van zedekundige en godsdienstige vermaningen. Anderen hebben betrekking op de krijgskunde en militaire tucht, op het ceremonieel van het hof, de hervorming van den almanak, de geschiedenis van een verraad in de rijen der insurgenten, dat door eene goddelijke verschijning zou zijn aan het licht gebragt. Het 5de en het 4de zijn vooral van gewigt.

Men heeft eene geheele vertaling gemaakt van het 5de boek: *de klassieke jambe*, een zonderling stuk, dat een gedicht behelst in quatrains, waarvan iedere regel of vers niet meer bevat dan drie woorden. Het is eene soort van geloofsbelijdenis op rijm. Eerst vindt men er, tot in bijzonderheden toe, het bijbelsch verhaal der schepping, den uittogt uit Egypte en de afkondiging der 10 Geboden, *de hemelsche wet, die niet kan veranderd worden.*

Toen deze wet geschonden en overtreden werd, kwam er ellende over de menschen; „maar de Groote God,— uit liefde tot de menschheid, — zond zijn eerstgeboren zoon — om neder te dalen op aarde. — Zijn naam is Jezus, — redder en zaligmaker der menschen, — die hen vrij kocht van de zonde, — door het verduren der ergste smart. — Aan het kruis — nagelde men zijn ligchaam, — hij vergoot er zijn kostelijk bloed — om 't menschdom te redden. — Drie dagen na zijnen dood — is hij opgestaan, enz. Hier begint een vlugtig overzigt van de geschiedenis van eenige keizers van China, vromen of afgodendienaars genoemd, bijna als de Israëlitische koningen in de Boeken der Chronijken. Vervolgens komt een zeer onduidelijk fragment, over den tweeden, den jongsten zoon van God, die niet anders schijnt te zijn, dan de pretendent op den keizerlijken troon; over een verblijf, dat hij in 1837 in den hemel heeft gehouden, over onderrigtingen, die God en Jezus Christus in 1848 hem gegeven hebben. Er is zelfs eene lofspraak in op de *hemelsche moeder* en op de *bruid van den oudsten hemelschen broeder*. Alles wordt besloten met uitmuntende en talrijke zedelijke voorschriften, tot de menschen gerigt, die daar meermalen *kleine kinderen* genoemd worden.

De 4de verhandeling is buiten twijfel de belangrijkste; het is eene liturgie, bevattende eene schuldbelijdenis, formulieren van het huwelijk, lijkdienst, een gebed voor en na het eten, eene lofspraak op de drieëenheid, de tien geboden enz. In sommige van deze stukken over den vorm der eeredienst, zijn sporen van Chinesche zeden; zoo offert men, bij gelegenheid van huwelijk en lijkdienst, aan God wijn, thee, rijst en dieren. Aan het zevende gebod is eene merkwaardige uitbreiding gegeven; men heeft aldus vertaald: gij zult noch overspel, noch andere onreinheden begaan, en in de verklaring, die daarbij gevoegd is, wordt gezegd, dat het rooken van opium eene zonde is aan overspel gelijk.

De liturgiën, het kan niet geloochend worden, zijn Christelijk en protestantsch. De 10 geboden zijn er letterlijk in vervat en niet verminkt, gelijk bij de katholieken, waar het tweede gebod, omtrent de beeldendienst wordt verzwegen en het tiende in twee is verdeeld, om toch het getal 10 te hebben.

Wegens de daarin uitgedrukte gevoelens en overtuigingen zijn de liturgiën uitmuntend. Wij laten hier de schuldbelijdenis volgen.

„Ik, een zoodanige, knielende met een opregt hart, heb berouw over mijne zonden en bid den hemelschen Vader, den grooten God, bij den overvloed Zijner genade, om mijne oude zonde uit onwetenheid gepleegd, te vergeven, mijne herhaalde overtredingen der Goddelijke geboden, Hem biddende van heeler harte, om mij berouw in te storten en nieuwigheid des levens, opdat mijne ziel ten hemel moge gaan; en dat ik van nu voortaan in waarheid mijne oude wegen verlaat, afstand doende van beeldendienst en van allen verderfelijken handel, uit gehoorzaamheid aan de geboden Gods. Ik bid God ook, om mij Zijnen Heiligen Geest te geven, ten einde mijn zondig hart te bekeeren, mij te verlossen uit alle verzoeking en mij zijne gunst en bescherming toe te staan, mij gevende tegelijk voedsel en kleeding, vrijheid van rampen, den vrede in deze wereld en de eer

in de andere, door de genade van onzen Heiland en oudsten broeder Jezus, die ons van de zonde heeft vrijgekocht. Ik bid ook, dat de wil van God geschiede op de aarde, gelijk in den hemel, Amen!" — Niettegenstaande het verschil is er toch veel overeenkomst, tusschen dit gebed en onze schuldbelijdenis, zooals Theodorus Beza die heeft uitgesproken te Poissy.

De tien verhandelingen komen ons voor van verschillende handen afkomstig te zijn en tevens zeer onderscheidene graden te doen zien van Christelijke ontwikkeling. Eenige van die geschriften zijn vermengd met dwaling en bedrog. Maar in de meesten en vooral in de belangrijkste, die de liturgie bevat, ligt duidelijk een vroom, evangelisch protestantismus, dat zelfs den naam van orthodox zou kunnen dragen.

Wij blijven bij het geloof, dat datgene, wat in het Hemelsche rijk geschiedt, wel niet onvermengd met dwaling en barbaarschheid, toch de herstelling is eener lang onderdrukte nationaliteit, eener slaafsche natie, die herboren wordt, onder den levendmakenden invloed van het protestantsche Christendom. Het geloof van velen is ernstig en diep, schoon wij niet loochenen kunnen, dat bij anderen de staatkunde in het spel komt. Dat volk, dat eeuwen lang binnen zijne grenzen opgesloten is geweest en zonder aanraking was met de Christelijke beschaving, heeft sedert korten tijd het geloof en het leven van het Westen leeren kennen en staat nu op en verzet zich tegen den staat van achterlijkheid, waarin men het gehouden heeft. Ongelukkig dat dit met een zoo vernielende oorlog gepaard gaat.

Opmerking verdient het, dat in het land, waar de jezuitische zendelingen het Christendom schande hebben aangedaan, door hun toegeven aan de beeldendienst, het voornaamste kenmerk eener nationale en protestantsche revolutie is de meest vurige afkeer van beelden. Het Engelsche schip de Hermès heeft de rivier als bedekt gevonden met houten beelden; men duldt die niet langer. Hier heeft dus weder het jezuitisme zijne eigene zaak schade gedaan. De erkende en opregte eenvoudigheid der protestanten heeft de harten gewonnen. De geschiedenis zal daarvan nog wel meerdere voorbeelden, even onverwacht als dit, aan het licht brengen.

AUSTRALIË.

Na 110 dagen reis van Liverpool, arriveerden wij in Port-Jackson. Over het algemeen hadden wij, het vergevorderde saizoen in aanmerking genomen, niet veel slecht weder. De Bass-straat is eene zeer goede doorvaart en bleek ons zeer naauwkeurig te zijn opgenomen.

Port Jackson is ontegenzeggelijk eene van de schoonste havens der wereld, hoewel er nog veel kon gedaan worden om de ligplaatsen voor schepen langs de boorden der verschillende baaijen te verbeteren en te vermeerderen; iets, waaraan thans bij het dagelijks aangroeijende getal schepen groote behoefte bestaat. Sommigen onzer moesten weken lang wachten, eer zij eene ligplaats aan eene der werven konden bekomen om te lossen.

Thans, na eenige weken verblijf, na te hebben gelost en genoegzaam gereed zijnde om te vertrekken, zal ik trachten aan uw vroeger gedaan verzoek te voldoen, en u een en ander van onze bevindingen alhier, ten opzigte van scheeps- en handels-belangen, mede te deelen.

De gewone scheepsonkosten zijn gering, daar men geenerlei vuur- of havengelden, maar alleen loodsgelden betaalt: buiten dat eenige geringe echter, is ook alles exorbitant hoog. De verbazende arbeidsloonen (een sjouwer verdient *f* 9 daags) drukken op alles, en wee het schip dat reparatie, van welken aard ook, behoeft, of genoodzaakt is hier handen te huren om te lossen. Ballast kost thans *f* 7.20 per last, alleen door dat de menschen, die dezelve halen en aan boord varen, zoo hoog moeten betaald worden; en om het u met één voorbeeld te schilderen kan dit dienen, dat wanneer soms goederen uit een of ander schip gelost worden, hetwelk hier voor de plaats op stroom ligt, en die goederen vervolgens naar het midden der stad moeten worden vervoerd, zij dan juist zooveel kosten van ligter- en sleeploon, als de vracht van Europa naar Australië heeft bedragen.

Wie hier bij gevolg werken wil, heeft overvloed; men kent hier geene armoede en bij de overmatige circulatie van geld, schijnt het bijna of de wezenlijke waarde van hetzelve eenige honderde percenten is verminderd. Ongelukkig echter is daarop bij het vervrachten onzer schepen niet gerekend. De verdiende vracht is naar Europesche waarde van het geld, maar onkosten en uitgaven helaas! naar de Australische. Zonderling is het te zien, hoe de groote gemakkelijkheid om geld te verdienen en de nog immer (niettegenstaande de sterke emigratie hierheen) groote behoefte aan arbeidende handen iedereen onafhankelijk maakt. Wel is het hier het land van democratische beginselen, want het volk heeft geld. Geld is in ieders handen, en als gij soms uwe verwondering zoudt te kennen geven aan een arbeider, welke u des morgens zegt dat hij heden eens niet werken zal en *f* 9 verdienen, dan zoudt gij hem met een verachtend schouderophalen u eenige souvereigns zien toonen en u vervolgens den rug toekeeren. Ieder is hier even onverschillig. Het scheelt den winkelier volstrekt niet, of gij zijne waren koopt, daar hij ze toch aan een ander kwijt raakt; elk ambachtsman heeft driemalen meer werk dan hij afkan; en dienstboden! die zijn het *non plus ultra* van onverschilligheid, daar voor elken dienstbaren geest misschien twintig plaatsen zijn. Een marqueur aan het biljart in een koffijhuis alhier (een heer, die *f* 60 's weeks verdiende), verliet zijne betrekking, dewijl een der spelers hem gelast had den bal op te zetten! Wie zoude dan ook in zulk een land iets gelast willen wezen?

Maar ik dwaal van het onderwerp af. De onkosten, waarvan ik hierboven sprak, zijn voor onze doorgaans goed uitgeruste en wel onderhoudene schepen, niet het grootste bezwaar van de vrachtvaart op Australië. Het wezenlijke inconveniënt is de desertie der bemanningen. Elk matroos (of soi disant dito) kan op een schip dat volk noodig heeft *f* 120 's maands verdienen, of wel, wanneer het klimaat hem bevalt en hij bij preferentie aan wal blijft, *f* 9 daags als sjouwer. Wie zou nu niet weggeloopen? zegt Janmaat; de schepen blijven half of onbemand liggen, en dank zij den verlaten en onbeschermden toestand der Hollanders in Nieuw-Holland, voor ons en voor onze natie alleen is tegen dat groote kwaad geen hulpmiddel. De zaak is deze: Het koloniaal bestuur alhier heeft in een besluit van December 1852, straffen bepaald tegen desertie en andere overtredingen van tot vreemde schepen behoorende zeelieden; straffen van opsluiting, welke den kapitein de gelegenheid geven, om bij zijn vertrek de opgeslotenen te reclameren en weder aan boord te nemen, hetwelk hem alzoo in staat stelt, om met zijn schip te kunnen vertrekken. Om echter de toepassing dier wet op schepen van de eene of andere natie te verkrijgen, moet het bestuur alhier eerst magtiging hebben van zoodanig gouvernement, welks onderdanen dezelve verlangen, of ook kan die toepassing verkregen worden door officiëele aanvrage van den consul of geaccrediteerden agent van dat gouvernement. Daar nu echter èn magtiging èn consul hier ontbreken, zijn wij Hollanders uitgesloten van de voordeelen dier wet, en bij gevolg deserteren onze matrozen op hun uiterste gemak. De kapiteins van de hier tegenwoordig liggende schepen *Zeepaard*, *Bulgersteijn*, *Pictura*, *Hendrik*, *Admiraal Tromp* en *Sara Johanna*, wendden zich bij rekwest tot den gouverneur-generaal alhier, om toepassing dier wetten, voornamelijk op grond van hunne zeebrieven, doch verkregen daarop een afwijzend antwoord, en besloten toen, om in het belang van de Nederlandsche scheepvaart in het algemeen, een verzoekschrift in te zenden aan den minister van buitenlandsche zaken te 's Hage, ter voorziening in dien hulpeloozen toestand, waarbij door hen als bijlagen werden overgelegd, notariëele kopijen van het alhier in Sydney door hen ingediende rekwest.

Die kapiteins hopen thans van die pogingen, vooral voor het vervolg, eenigen goeden uitslag, daar zij nu (er liggen hier op dit oogenblik negen Nederl. bodems) zonder beschermende wetten tegen desertie of onwil der bemanningen, zonder protectie hoegenaamd, geheel overgelaten zijn aan de belangelooze (?) hulp van Engelsche agenten. En nog meer; ook in de vele voorkomende gevallen van verschil met geconsigneerden der ladingen, agenten, als anderzins, over zeeschaden, enz. (welke velen hunner soms op de meest arbitraire wijze reeds aanzienlijke kortingen op hunne vrachtpenningen hebben gekost), gevoelen zij zeer de groote behoefte aan eenige representatie van de Nederlandsche regering, en verklaarden zij eenparig, niet te kunnen begrijpen, hoe de belangen van de Nederlandsche scheepvaart en handel op deze havens zoo geheel door de Nederl. regering kunnen zijn over het hoofd gezien.

In de eerste dagen van Julij hoop ik de reis naar Java aan te nemen. De schepen, allen zwak bemand zijnde, zullen een convooi vormen. Hier is het aan het aannemen van volk niet te denken! Hartelijk hoop ik, dat latere onzer collega's het beter mogen treffen.

ADVERTENTIËN.

Heden overleed tot onze diepe smart, na eene langdurige sukkeling, zacht en kalm, ons geliefd kind GEESSIEN, in den ouderdom van 4 jaar, 8 maanden en 8 dagen; de hoop op een zalig wederzien doet ons in Gods wil berusten.

ASSEN, den 4 November 1853.

J. HAAK,
A. SCHOHUIS.

Den 8sten November 1853 overleed te *Assen* ten huize zijner Ouders, in den ouderdom van 38 jaren en 8 maanden, de HoogWelGeboren Heer CHRISTIAAN HENDRIK WOLF VAN DER FELTZ, in leven Burgemeester der Gemeente Vries.

Op verzoek van den overledene zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

Eenige kennisgeving.

GEWONE VERGADERING MET DAMES,

van 't DEPARTEMENT ASSEN *der Maatschappij:* **tot Nut van 't Algemeen.**

WOENSDAG, den 9 Nov. 1853, des avonds te zeven uren. Spreker de Heer JANSON. Bijdrage door den heer Dr. TATUM ZUBLI.

Het Lid Secretaris,
A. T. HOSTEIJN.

De ondergeteekende maakt hiermede bekend, dat hij zich hier ter Stede als

BOEK- EN PAPIERHANDELAAR

heeft gevestigd **aan de Vaart N. Z. No. 126,** zich beleefdelijk in ieders gunst aanbevelende.

ASSEN, 8 November 1853.

H. J. SCHENKEL.

KALKBRANDERIJ.

OP NADER TE BEPALEN TIJD EN PLAATS in de MAAND

DECEMBER E. K.,

gedenkt Mr. A. H. WITSENBORG te Hoogeveen, in publieke veiling te doen verkoopen deszelfs in volle werking zijnde

SCHULP-KALKBRANDERIJ,

bestaande uit **2 OVENS, LESCHHUIZEN, TURFSCHUUR**, eene **BEHUIZINGE**, waarin **4 Arbeiders Woningen**, benevens bijbehoorende **TUINEN** en 2 perceelen **GROENLAND**, alles in eenen opstrek staande en gelegen te Hoogeveen aan de verbeterde Vaart; terwijl dezelve in[illegible] ook op zeer billijke en niet minder aanne[illegible] voorwaarden

UIT DE HAND TE KO[illegible]

zijn. Reflecterenden adresseren zich in persoon [illegible] vrachtvrije brieven bij voornoemden EIGENAAR.

Bij **H. DE HOOGH** te *Amsterdam*, is [illegible] pers gekomen het **derde duizend** van den

OPEN BRIEF

over eenige gevoelens van den thans te Amst[illegible] beroepen predikant

DR. L. S. P. MEIJBOOM,

door J. DE LIEFDE.
Prijs *f* 0,10.

Laatste Berigten.

Ten aanzien van de vermeende vergiftiging te Exlo[illegible] vernemen wij nader, dat het lijk der vrouw door tw[illegible] toren is onderzocht, en er geene sporen van vergifti[illegible] gevonden, zoodat het gerezen vermoeden is gebleken [illegible] grond te zijn geweest.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 30 Oct.—6 Nov. Ondertr.: A. Vrede[illegible] C. Eshuis; W. Niesing met A. ten Kleij; H. Jonk[illegible] Hartman. — Bev.: A. G. Jansen, geb. Zwiers, van [illegible] Schotemeijer, geb. Fictorie, van d.; H. R. Bomert, [illegible] ver, van z.; R. J. Kok, geb. Westerhof, van d. [illegible] geb. Denneman, van z.; J. Padding, [illegible] Overl.: Gerrit Lenten, ongeh., 30 j., overleden te Rotte[illegible] Margaretha Lijster, 20 d.; Jan Kok, 11 j.; Arend B[illegible] 9 j.; Simon Äärons Meijers, weduwenaar, 80 j.; Derk [illegible] Slot, echtgenoot van Anna Jans van Oosten, 77 j.; Le[illegible] cobs Scholten, weduwe van B. G. Benjamins, 79 j.

MEPPEL, 28 Oct.—4 Nov. Bev.: J. ten Brink, ge[illegible] mink, van z.; J. Zwikker, geb. Lindenhovius, van d. — [illegible] G. R. Koning, weduwenaar van G. H. Jonkman, 63 j.

COEVORDEN, 30 Oct.—6 Nov. Bev.: H. C. Jansen, [illegible] van d.; A. A. Weering, geb. Striper, van z.; H. Sche[illegible] ongeh., van d.

SMILDE, 30 Oct.—6 Nov. Bev.: J. Snippe, geb. Jou[illegible] z.; H. S. Wever, geb. Mulder, van d.; L. Berends, g[illegible] ters, van d. — Geh.: G. Nijland met M. Duursma; W[illegible] met V. Veenhof.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 8 Nov.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00	Boekweit, zand 65	N.p[illegible]	
„ N. Oml.	68	„	„ 12.40	„ „ 67	„	[illegible]
dito.	70	„	„ 13.00	„ veen 64	„	[illegible]
„ „ Old.	68	„	„ 12.20	„ „ 66	„	[illegible]
„ „ „	70	„	„ 12.75	Paardeboonen..	*f*	6.50
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 9.30	Groene Erwten.	„	12.00
„ O. „	68	„	„ 9.70	Graauwe „	„	12.00
„ „ „	70	„	„ 10.10	Koolzaad ...	*f*	11.75
Haver. N. dikke	40	„	„ 4.05	Gort, grove .	„	11.00
„ „	50	„	„ 5.05	Gort, parel .	„	15.00
„ Voer	35	„	„ 3.50	Olie, raap per vat		37.50
„ „	40	„	„ 4.10	Raapkoeken....		.
„ Zwarte	35	„	„ 3.50	Lijnkoeken		00.00
„ „	40	„	„ 4.20	Boter ¼ ton....		00.[illegible]
Garst, N. wint.	54	„	„ 7.25	Boter ⅛ „....		[illegible]
„ „ „	56	„	„ 7.55			
„ „ zomer	54	„	„ 6.75			
„ „ knob.	60	„	„ 7.50			

De handel in Tarwe [illegible] goede k[illegible] teit, ging als genoteerd [illegible] Rogge prijshoudend. [illegible] weit 10 cent lager. Garst ook niet regt vorige [illegible] gen. Dikke Haver 10 a 15 cent lager met trage koopers, en Zwarte als voren. Boonen meer aan en bijsoorte[illegible] Zaden stil. Gort in een doen.

ZWOLLE, 4 Nov. Tarwe f 14,00 a f 15.62⁵. — [illegible],50. à 10.65⁵. — Garst f 0,00 a f 0,00. — Boekweit f 7.00 [illegible] Boonen f 0,00 a 0,00. — Aardappelen f 2,90 à 3.50. — Boter ⅛ ton f 19,50 à 20,50; per ℔ f 0,85 a *f* 0,95.

STEENWIJK, 7 Nov. Rogge *f* 9,00 à 10,20. Boekweit [illegible] a *f* 8.50. — Boter per ⅛ ton 19,50.

OLDEMARKT, 6 Nov. Boter ⅛ vat *f* 20,50.

AMSTERDAM, 7 Nov. TARWE. Roode hooger, [illegible] prijshoudend: 128. 129 ℔ witb. Poolsche *f* 458, 465; 1[illegible] *f* 470, 130 ℔ bonte dito *f* 465; 130 ℔ Rostocker *f* 465 [illegible] roode Silesische *f* 475; 132 ℔ roode Koningsberger *f* [illegible] ROGGE prijshoudend; 123 ℔ Pruissische *f* 294, 295; [illegible] Donau *f* 296; 120 ℔ dito *f* 282; 122 ℔ nieuwe Odessa [illegible] 121 ℔ dito *f* 285, 287; 117 ℔ Gedroogde *f* 273; 114 [illegible] dito *f* 263, 270. — GARST en HAVER zonder ha[illegible] BOEKWEIT iets hooger; 120, 122 ℔ Amersfoortsche [illegible] *f* 260; 121 ℔ Nijkerker *f* 257; 117, 120 ℔ Inl. Veen *f* 2[illegible] 119 ℔ jarige Holsteinsche *f* 228. — KOOLZAAD £ [illegible] op 9 vaten Olie in Nov. £ 68½; April £ 71; Sept. [illegible] LIJNZAAD in een doen; 112 ℔ Odessa *f* 322,50; 1[illegible] cutta *f* 320. — RAAPOLIE traag in een doen; op 6[illegible] Vl. *f* 36,50; lo. Dec. *f* 36,50, ⅜; Mei *f* 39, 38⅞; Se[illegible] waard. — LIJNOLIE niet beter; op 6w. *f* 29,75; Vl[illegible] lo. Dec. *f* 38⅜, 25; Maart *f* 29,50. — HENNEPO[illegible] *f* 39,25; Vliegend *f* 38. — RAAPKOEKEN per 10[illegible] a 86. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 11 a 13,5[illegible]

GRAANPRIJZEN en BROODZETTIN[illegible]

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de [illegible] weekmarkten, gedurende de tweede helft der maand Oct. [illegible] ben bedragen per mudde: *Assen*, Rogge *f* 9.10. Boekwei[illegible] *Coevorden*, Rogge *f* 10.00. Boekweit *f* 6.83⁵. *Hoogeveen* [illegible] *f* 10.05. Boekweit *f* 7.07⁵. *Meppel*, Rogge *f* 9,30. Boekweit [illegible] De zetting van de 6 Ned. ℔ roggebrood is laatstelijk [illegible] *Coevorden* 66 cent. *Hoogeveen* 67 cent. *Meppel* 68 ce[illegible]

ASSEN, 7 Nov. 1853.

221ste **STAATS-LOTERIJ.** VIJFDE K[illegible]

13de Lijst. No. 16032 *f* 100000. Nos. 481, [illegible] ieder *f* 1000. Nos. 296, 13187 en 16555 ieder [illegible] 10621 en 14312 ieder *f* 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECT[illegible]

AMSTERDAM, 7 Nov. 1853.

			GEBLEVEN.		
Nederl. W. S.	2½	pct.	62	*Polen.* Oblig.	4 [illegible]
„ „	3	„	75	*Spanje.* Oblig.	1 [illegible]
„ „	4	„	93⅞	Obligatiën	3 [illegible]
Amort. Synd.	3½	„	92¾	Binnenl.	3 [illegible]
Handelm.	4½	„	125	Amortisable	[illegible]
O.I. Leening	4	„	93½	Bewijz. Coup.	[illegible]
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,	
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	[illegible]
Haarl. Meer	5	„		„ „	[illegible]
Rusl. Ob. Hope	5	„	104⅜	„ Metal.	[illegible]
Dito 1828/29	5	„	103⅜	„ „ N.	[illegible]
Cert. 1831/33	5	„	94¼	*Belgie*, Cert.	[illegible]
Dito 1840	4	„	89⅜	Rothschild	[illegible]
Dito Stieglitz	4	„	88¼	*Portug.*, Lond.	4 [illegible]
Ins. in Assign.	6	„	70½	„	[illegible]
Cert. van dito	6	„	70¾	*Amerika* Bank-Act.	[illegible]

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
VAN M. T. Sz. GRATAMA.

BIJBLAD bij de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 9 November 1853.

TWEEDE KAMER.

De Regering heeft geantwoord op de voorloopige Verslagen der Tweede Kamer over de *vier* eerste hoofdstukken der Staatsbegrooting.

Aan de *Memorie van Beantwoording* op het *Eerste Hoofdstuk* ontleenen wij het volgende:

Slechts enkele leden in drie der Afdeelingen hebben den wensch op den voorgrond gesteld, dat het Ministerie, ter gelegenheid van de behandeling der Staatsbegrooting nadere inlichtingen omtrent zijne beginselen van wetgeving en staatsbeheer geve.

De Regering wenscht aan de leden, van wie het bedoelde verlangen is uitgegaan, te doen opmerken, dat de verklaring, welke de gezamenlijke Ministers in hun verslag aan den Koning van den 26 April jl. hebben afgelegd, reeds de verlangde hoofdtrekken bevat der rigting, welke zij voornemens zijn te volgen, de hoofdtrekken van dat door hen aan te wenden algemeen beleid van bestuur, hetwelk zich *en* in de toepassing der bestaande wetten *en* in de voor te dragen nieuwe ontwerpen van wet of van maatregelen van algemeen bestuur moet openbaren, en zich voorzeker daarin beter kan openbaren dan in woorden en beschouwingen, welke over het geheel een praktischen grondslag zouden missen.

En gelijk de Ministers meenen, dat zij tot dusverre aan hunne verklaring getrouw gebleven zijn, evenzoo kunnen zij verzekeren, die verklaring van hunnen kant geenszins uit het oog te zullen verliezen, maar integendeel aan die beginsels te zullen vasthouden.

Zoo is het dan ook bij voortduring hun streven, hetgeen echter uit den aard der zaak minder aan het algemeen kan blijken, om, waar dit mogelijk is, in de toepassing der verordeningen de werking eener te ver gedrevene centralisatie te temperen; maar zij hopen daarvan, en van het in acht nemen der door hen openlijk vermelde grondtrekken van hun bewind, ook verder blijken te geven in de nog voor te dragen wetten, waaromtrent zij gaarne betuigen te deelen in het gevoelen, in de 2de paragraaf van het verslag uiteengezet: dat het meer geraden is, te trachten, partiële verbeteringen in de wetgeving, door wijziging of aanvulling, tot stand te brengen, dan op algeheele hervorming en herziening het oog gevestigd te houden.

Het kan niet worden toegegeven, dat bij de Regering de strekking bestaat, om de staats-uitgaven op te drijven in plaats van die trapsgewijze te verminderen. De aard en bestemming der voorgestelde uitgaven mag daarbij niet worden over het hoofd gezien, en indien men de sommen voor aanbouw van nieuwe gevangenissen, voor de verbetering der rivieren, der zeehavens en zeewerken en de subsidiën enz., van het eindcijfer der begrooting van 1854 aftrekt, dan zal men bevinden, dat de raming der begrooting voor de onderscheidene departementen van algemeen bestuur weinig verschilt van, en eerder nog blijft beneden het cijfer der begrooting voor het dienstjaar 1853.

Op de aanmerkingen, gevallen op het IIde hoofdstuk, heeft de Regering o. a. geantwoord: De Regering deelt geheel het gevoelen van de Kamer met betrekking tot het wenschelijke eener spoedige daarstelling der bij art. 71 der Grondwet gevorderde wet omtrent de zamenstelling en bevoegdheid van den Raad van State. Deze wet is van moeijelijken aard en vordert eene naauwgezette overweging, en ofschoon de Regering zich niet durft verbinden, om dezen arbeid nog in de tegenwoordige zitting aan de beoordeeling en overweging van de Staten-Generaal te onderwerpen, zoo kan evenwel de verzekering worden gegeven, dat daartoe pogingen worden aangewend.

Dat de algemeene Rekenkamer, bij vergelijking met hetgeen daarvoor in Belgie wordt uitgegeven, eene kostbare inrigting is te noemen, kan niet worden ontkend. Intusschen moet worden opgemerkt, dat de werkzaamheden bij dit zelfstandig collegie van grooten omvang zijn, en dat bij hetzelve geschikte ambtenaren worden gevorderd, om verachtering in den geregelden loop der contrôle, waarop te regt zooveel prijs wordt gesteld, te kunnen verhoeden.

De gemaakte opmerking, dat het opzien heeft gebaard, dat in 1852 voor decoratiën der orde van den Nederlandschen Leeuw *f* 1033,25 is benoodigd geweest, zou gegrond zijn, wanneer er geene andere decoratiën werden toegekend, dan die, waarvan in de *Nederlandsche Staats-Courant* wordt melding gemaakt. Dit is intusschen ten aanzien van vreemdelingen, ook van enkele Nederlanders, niet altijd het geval.

Vergadering van de Provinciale Staten van Drenthe van 7 November 1853.

Te 12 uur wordt de vergadering geopend; er zijn tegenwoordig 27 leden, afwezig zijn de heeren *Slingenberg*, *Caspers*, *Willinge*, *v. d. Wijck*, *Hesselink* en *Carsten*.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Is ingekomen eene missive van de Provinciale Commissie van onderwijs, daarbij te kennen gevende, dat dezelve zeer ondersteunt het verzoek van den heer Nassau, om op de Provinciale begrooting van 1854 *f* 1000-// beschikbaar te stellen voor het lager onderwijs. Ter inzage en morgen aan de orde.

Ged. Staten doen eene voordragt tot af en overschrijving van fondsen ter begrooting van 1852. Ter inzage en morgen aan de orde.

Wordt gelezen een adres van Jhr. E. J. van Holthe te Dwingelo, houdende verzoek, dat hem alnog vergund worde, om een pomp in den stouwdijk der Hoofdvaart boven de Haarschutsluis genoegzaam diep, b. v. 5 dm. beneden peil te leggen; tevens wordt gelezen een rapport van den waarnemenden Hoofd-Ingenieur deswege ingezonden; Zw.E.G. adviseert even als ten vorigen jare tot afwijzing, maar tevens om den adressant in de gelegenheid te stellen, om zich staande de vergadering nader te adresseren en dan te vragen de vergunning tot het leggen van een pomp gelijk peil doch tot zoodanige capaciteit, dat zijn land, wanneer het kanaalpand even boven peil komt, spoedig onder water worde gezet.

In handen der heeren J. Tonckens, Oosting, Kniphorst, v. Veen en Nijenhuis.

Worden gelezen adressen van H. Koster c. s. en W. H. Hooijer c. s., ingezetenen van de Wijk en Ruinerwold, houdende bedenkingen tegen de aangenomene rigting voor een kunstweg van Meppel over de Wijk en Zuidwolde naar Hoogeveen; zij houden de rigting bijlangs de Hoogeveensche vaart de kortste, de doelmatigste en het minst kostbaar; de adressanten achten de thans aangenomene rigting voor hunne belangen nadeelig; zij vereenigen zich overigens met het adres uit Koekange. Ter visie en morgen aan de orde.

Is ingekomen een adres van Dr. *J. C. Hackeling* te Stads-Kanaal, verzoekende, dat de Staten mogen bevorderen, dat op het pensioen van den gepensioneerden Ambtenaar G. van Tuile moge worden ingehouden eene som van *f* 11,80, die hem adressant nog van dien persoon wegens geneeskundige behandeling in 1850 en geleverde medicamenten toekomt. Ter visie en morgen aan de orde.

De Commissie, in wier handen is gesteld het adres van het bestuur van het IXe Landhuishoudkundig Congres om eene subsidie van *f* 1000, brengt bij monde van den heer Sluis, rapport uit. Zij adviseert tot toewijzing. Ter visie en morgen aan de orde.

De Commissie, in wier handen is gesteld het verzoek om gratificatie van den Provincialen opzigter *F. Broeksma* brengt, bij monde van den heer Alingh, rapport uit. De Commissie zou wel adviseren, om het verzoek van den adressant toe te staan, zoo hij niet meerdere inkomsten dan zijn tractement van *f* 400 had, doch vermits de adressant jaarlijks ruim *f* 123 wegens het toezigt en de contrôle op de invordering der afvaartsgelden geniet, meent de Commissie hierin eene aanvulling van zijn anders misschien niet te hoog gestelde belooning te zien en adviseert tot afwijzing. Ter visie en morgen aan de orde.

De commissie, in wier handen zijn gesteld de bedenkingen van den Minister op het in de vorige vergadering vastgesteld Reglement op de verveeningen, brengt, bij monde van Jh. *R. A. van Echten v. Holthe*, rapport uit; zij adviseert, om het Reglement te wijzigen, daarbij aan het meerendeel der gemaakte bedenkingen te gemoet te komen, en vervolgens het Reglement weder aan den Minister op te zenden. Ter visie en morgen aan de orde.

Aan de orde worden gesteld de discussiën over de Boter- en Honigvaten, die in de verloopene zomervergadering tot de najaarsvergadering zijn uitgesteld. Het eerst worden de discussien geopend over de algemeene strekking. — De heer *de Jonge* acht het beter, dat het Reglement alleen over ¼ en ⅛ botervaten handelt, en wil ook het opschrift dienovereenkomstig gewijzigd hebben.

De heer *A. W. v. Holthe* acht het concept-Reglement in het nadeel van den landbouw; hij heeft bedenkingen tegen de vaste tarra. Ook valt op de dikte en de kleur der banden wel het een en ander aan te merken, doch hij zal daarop niet komen, om niet langdradig te worden; hij hoopt dat de vergadering zich niet met het concept-Reglement zal vereenigen; hij ziet er ook geen nut in, om de soort van hout te bepalen, men maakt dan de vaten noodeloos duurder; hij zou gaarne zien, dat de zaak bleef zoo als ze thans is.

Jhr. *R. A. v. Echten v. H.*: vroeger is hij *Ged. St.* de zaak behandeld; na naauwkeurig onderzoek waren Gedeputeerde Staten van oordeel, dat het oude Reglement diende behouden te worden: op instantie echter van eenige leden van de Staten is er een nader onderzoek ingesteld, hij was ook voor dit onderzoek, om zooveel mogelijk licht over de zaak te verspreiden; men zij toch wel overtuigd, dat *Ged. St.* evenzeer het belang van den handel als dat van den landbouw willen behartigen; het nader onderzoek heeft hem in zijn gevoelen bevestigt, dat er geene verandering in het Reglement noodzakelijk is, ja zij kan zelfs schadelijk zijn. Het aangeboden Reglement levert buitendien z. i. vele leemten op; hij zal de enkele artikelen niet nagaan, anders zou hij kunnen aantoonen, dat vele bepalingen geheel onaannemelijk zijn; hij kan zich daarom niet met de algemeene strekking van het concept vereenigen, en zou liever het oude Reglement behouden zien. — De heer *de Jonge*: het oude Reglement heeft goed gewerkt zoolang de handel van Drentsche boter tot het binnenland beperkt was, maar de zaak is veranderd, de boter gaat thans naar Engeland, daarom zijn er andere bepalingen noodig.

De heer *R. A. v. Echten v. Holthe* zou gaarne willen weten, in welk opzigt er dan thans andere bepalingen noodig zijn; hij ziet geen reden, om de handel meer aan banden te leggen dan noodig is.

De heer *de Jonge*: te Londen hebben ze Friesche fusten, deze verkiezen ze daar, daarom moeten onze fusten daarmede in overeenstemming zijn; daar is een vaste tarra, waarnaar men zich hier althans eenigermate dient te schikken. — De heer *Sluis*: Wanneer de handel belang heeft bij andere vaten, dan zal de handel zelf wel zorgen, dat er andere vaten worden aangeschaft; hij gelooft niet, dat de Staten bepalingen moeten maken, die den handel belemmeren; men moet alleen zorgen, dat de kooper en verkooper niet bedrogen worden in inhoud, etc.; hij zou niet voor verandering van het Reglement zijn. — De heer *Kok* houdt het met het oude Reglement; onder dat Regl. is de Drentsche boter, die vroeger *f* 5 beterkoop was dan de Friesche, thans met dezelve gelijk in prijs gekomen; hij is niet voor verandering. — De heer *R. A. van Echten v. H.* houdt het er niet voor, dat er strijd van belang tusschen handel en landbouw is, maar wel overeenstemming van belang.

De heer *de Jonge* wil wel weten, hoe de Commissie er over gedacht heeft, waarin hij veronderstelt, dat eene meerderheid en minderheid is geweest. — De heer *J. Tonckens* is lid der Commissie geweest; hij was steeds voor het oude Reglement; de ingekomene klagten waren tegen misbruik van de bepalingen van het Reglement niet tegen het Reglement zelf gerigt. — De heer *Denning*: wat Tarra betreft, wanneer kooper en verkooper het eens zijn, heeft een ander er geen belang bij; een goed fust is in het belang van den koopman, daarom was hij steeds voor eenvormig fust. — De heer *de Jonge*: de ijk komt op het drooge hout, daarna komt het fust in het water en daardoor zou de koopman hout en water voor boter koopen; een vast tarra is dus van veel belang. — De heer *Oosting*: het oude Reglement is versleten, en heeft behoefte aan vernieuwing; men moet in dezen naburige Provinciën volgen; eene verandering zal in het belang zijn van den handel, van waar het verlangen daartoe is uitgegaan; er bestaat echter ook naar zijn inzien geen strijd tusschen het belang van den handel en dat van den landbouw; het zal nu de vraag worden, of, zoo dit ontwerp wordt afgestemd, er niet eene Commissie zal moeten worden benoemd, ten einde een Reglement te ontwerpen meer in overeenstemming met het gevoelen der meerderheid; daar het hem voorkomt, dat het Reglement waarschijnlijk zal worden afgestemd, zou hij alsdan zeer voor het benoemen eener nieuwe Commissie zijn. — De heer *Sluis* zou wel willen weten, in welke punten de heer Oosting het oude Reglement afkeurt, dan zou daarvan bij de nieuwe Commissie gebruik kunnen gemaakt worden. — De *Voorzitter* meent, dat men van het punt van discussie afdwaalt en dat de beantwoording dezer vraag eerst dan in aanmerking komen zal, wanneer er tot de benoeming eener nieuwe Commissie besloten zal zijn.—

De heer *v. d. Vlies*: zou het niet van belang zijn, om het concept-Reglement te stellen in handen van de Kamer van Koophandel te Meppel? dan zou het Reglement met de consideratiën der Kamer nader ter tafel kunnen komen; het oude Reglement werkt goed, zooals van onderscheidene zijden is verzekerd, er is dus geene haast bij de zaak. — De heer *v. Echten v. Holthe* merkt aan den heer v. d. Vlies op, dat de Kamer van Koophandel te Meppel reeds gehoord is over de adressen, die aanleiding tot het ontwerpen van een nieuw concept-Reglement gegeven hebben, en dat haar rapport ook ter kennis van de Staten is gebragt. — De heer *de Jonge* meent, dat over dit Concept-Reglement de Kamer niet is gehoord; hij ondersteunt het voorstel van den heer v. d. Vlies. — De heer *Sluis*: de Kamer van Koophandel is wel over de adressen gehoord, maar haar rapport is niet ter tafel der Staten geweest, hij moet in dit punt zijn geachten collega Jhr. van Echten tegenspreken; hij is er echter niet tegen, om de Kamer op nieuw te hooren; hij gelooft evenwel niet, dat de Kamer vele nieuwe gezigtspunten zal aangeven. — De heer *v. d. Vlies* dringt nader zijn gevoelen aan. — De heer *Blom* ondersteunt het voorstel van den heer *v. d. Vlies*. — Het voorstel van den heer v. d. Vlies, om de Kamer van Koophandel alnog over het concept-Reglement te hooren, wordt aangenomen met 20 tegen 7 stemmen; tegen waren de heeren *Kok*, *Witsenborg*, *H. G. van Holthe van Echten*, *van Veen*, *J. Tonckens*, *A. W. van Holthe* en *J. T. Homan*.

Het rapport van den gecommitteerde uit het Collegie van Ged. Staten ter bijwoning van de laatstelijk gehoudene vergadering van deelhebbers der Drentsche Kanaal-Maatschappij wordt aangenomen voor informatie.

Aan Ged. St. wordt ingevolge hun verzoek diligenthouding tot de Zomervergadering verleend, met het doen van voorstellen omtrent het gebruik der *f* 1000-//, op de begrooting ten behoeve van het lager onderwijs uitgetrokken.

Conform het voorstel van Ged. St., wordt aan deze gerenvoijeerd het verzoek van R. W. Nijsingh c. s., om een pomp in de Stouwdijk der Hoofdvaart te leggen, om deswege nader onderzoek te doen en vervolgens aan de vergadering te rapporteren.

Aan Ged. St. wordt overeenkomstig hun verzoek diligenthouding verleend met het van hen verlangd rapport nopens de wijze, waarop, met verzekering van de belangen van de Drentsche Hoofdvaart, de lage veenen en gronden ten Noord-W. van de Hoofdvaart, die op een lager peil dan dat der Hoofdvaart afwateren, van het overtollig water zouden kunnen worden ontlast.

Aan de orde worden gesteld de stukken, betrekkelijk den aanleg van een jaagpad bijlangs het Meppeler diep van het Groeneveld tot aan de Galgenkamp. — De heer *Blom* heeft bij de stukken geene opgave van de kosten van het jaagpad bijlangs het Groeneveld gevonden. — De heer *R. A. van Echten v. H.*: de stukken zijn te laat ingekomen, om bij Gedep. Staten te worden onderzocht; dit onderzoek is echter volstrekt noodzakelijk; hij stelt voor, om de stukken tot nader onderzoek aan Gedep. St. of wel aan eene Commissie uit de Staten te renvoijeren. — De heer *Vos* ondersteunt het denkbeeld van renvooi aan Gedep. St. — De *Voorzitter* had ook willen voorstellen, om de stukken aan Gedep. St. te renvoijeren; conform dien wordt besloten.

Ten aanzien van het verzoek om eene subsidie voor eene kerk en pastorie der Hervormden, aan het Stads-Mussel-Kanaal te bouwen, wordt conform den voorslag van Gedep. St. besloten.

Aan de orde wordt gesteld de missive van Ged. St., betrekkelijk de onderscheidene verzoeken om subsidiën uit de Prov. fondsen voor den aanleg van straatwegen.

De heer *Vos* meent jl. Dingsdag opgemerkt te hebben, dat Ged. St. bedoelen, om eene buitengewone vergadering over deze verzoeken te houden, dan is hij niet tegen een renvooi aan Ged. St., maar hij zou er wel tegen zijn, zoo de behandeling dezer verzoeken tot de Zomervergadering werd uitgesteld; de plannen zijn z. i. wel zoo uitvoerig opgemaakt, dat de behandeling daarvan wel spoedig zou kunnen plaats hebben, eenige ondergeschikte punten misschien uitgenomen.

De *Voorzitter* merkt den heer *Vos* op, dat juist *Ged. St.* het houden eener buitengewone vergadering voor deze zaak voorstellen. — Met algemeene stemmen wordt tot renvooi aan Ged. St. besloten.

Drie adressen van ingezetenen van de Wijk en Koekange zoo voor als tegen de geprojecteerde rigting van den straatweg van Meppel naar Hoogeveen worden mede aan Ged. St. gerenvoijeerd.

Is ingekomen eene missive van Ged. St., houdende kennisgeving, dat de Raad van Ruinerwold heeft ingetrokken het verzoek om subsidie uit de prov. fondsen voor de bestrating van den Ruinerwoldschen dijk. Informatie en het verzoek te houden voor vervallen.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering verdaagd tot morgen te 10 uur.

Vergadering van 8 November.

Te 10 uur wordt de vergadering geopend. Er zijn 33 leden tegenwoordig.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De Commissie voor het adres van jhr. *E. J. van Holthe* te Dwingelo brengt, bij monde van den heer *Oosting*, rapport uit; zij geeft in overweging, om dit adres, in verband met dat van R. W. Nijsingh c. s. te Leggelo, aan Ged. St. om nader onderzoek en rapport te renvoijeren. — Dit rapport zal nader aan de orde worden gesteld.

De Commissie voor het adres van de ambtenaren en bedienden ter Prov. Griffie, om nader te bevorderen, dat alsnog een suppletie-post ter staatsbegrooting van 1854 worde gebragt ter vergoeding van door hen ondergane tractementsverminderingen, brengt, bij monde van den heer J. T. Homan, rapport uit; zij stelt voor, om zich nader ter zake aan den Minister van Binn. Zaken te wenden, waartoe zij eene concept-missive overlegt, waarbij nader op het brengen van een dergelijken suppletie-post op de begrooting wordt aangedrongen; dit rapport zal nader aan de orde worden gesteld.

Aan de orde wordt gesteld het rapport over het verzoek van het bestuur van het IXe landhuishoudkundig congres, om *f* 1000 uit de Prov. fondsen voor dat congres toe te staan. — De heer *W. L. Tonckens*: Uit het rapport is het niet duidelijk, of dit subsidie zal aangewend worden ter bevordering van den Drentschen landbouw dan wel voor de kosten, welke het congres overigens zal vereischen; het is hem noch uit het adres noch uit het rapport duidelijk; hij wenscht gaarne hieromtrent licht te ontvangen. — De *Voorzitter* leest de betrekkelijke zinsnede uit het adres voor. — De heer *Sluis* acht zich als rapporteur verpligt, nu er opheldering gevraagd wordt, zijn gevoelen ten dezen te doen kennen; hij begint met te verklaren, dat hij niet met het rapport eens is, en hij tot de minderheid der Commissie behoord heeft: er staat in het adres: *zoo niet geheel dan voor het grootste gedeelte voor de tentoonstelling*: hij heeft zoowel in het adres als buitenaf naar drangredenen gezocht, om een subsidie te verleenen, waartoe de verpligting niet op de Provincie berust en waarvan het belang voor de Provincie hem niet genoegzaam bewezen is, maar heeft ze niet gevonden; had men bijdragen van particulieren gevraagd, hij zou gaarne zijne bijdrage gegeven hebben, maar hij vindt geene vrijheid, om Prov. fondsen ten gevraagden einde toe te staan. — De heer *J. Tonckens* kan zich in het geheel niet vereenigen met het rapport; was er voorgesteld, om het subsidie aan het Genootschap van den landbouw te verleenen, hiertoe zou hij zijn stem wel hebben kunnen geven; wanneer het subsidie aan het bestuur van het congres gegeven wordt, dan vreest gij, dat er twee tentoonstellingen zullen zijn, eene van het Genootschap, alleen beperkt tot voorwerpen uit de Provincie, en eene van het Congres, die algemeen zou zijn. — De heer *R. A. van Echten v. H.* wil zich, daar hij President van het Genootschap en lid van het bestuur van het Congres is, niet in deze discussie mengen, maar hij wil alleen mededeelen, dat het Hoofdbestuur van het Genootschap als voorwaarde van deszelfs medewerking tot de tentoonstelling, te houden bij gelegenheid van het congres, heeft gesteld, dat op dezelve geen ander vee dan uit de Provincie zou toegelaten worden, daar het Hoofdbestuur geens vrijheid had, om de penningen van het Genootschap andere dan voor vee uit de Provincie aan te wenden, en er wel niet aan twee tentoonstellingen eene van vee uit de Provincie en eene van vee buiten dezelve te denken valt. — In omvraag gebragt zijnde, wordt het voorstel tot het toestaan der *f* 1000 verworpen met 22 tegen 11 stemmen; Vóór waren de heeren *A. W. van Holthe*, *Vos*, *L. Homan*, *H. G. van Holthe v. E.*, *Meursing*, *de Milly*, *Oosting*, *v. d. Vlies*, *R. A. van Echten v. H.*, *Nijenhuis* en *C. W. E. Kijmmell*.

De heer *v. d. Vlies* vraagt nu het woord, hij gelooft niet, dat het de intentie van de vergadering is, om niets te willen bijdragen tot opluistering van het congres; hij meent, dat het congres van groot belang is voor deze Provincie, en dat de vergadering wel de tentoonstelling wil bevorderen; niets te geven, zou het congres althans de tentoonstelling in duigen doen vallen; onze landbouwers meeten door groote premien uitgelokt worden, om hun vee ter tentoonstelling te brengen, anders komen zij niet, althans niet dan uit den naasten omtrek; hij vertrouwt, dat het de bedoeling der vergadering niet is, om de tentoonstelling te doen mislukken of slechts een klein aantal en dan nog niet het beste vee te doen verschijnen, hij stelt voor om eene som van *f* 600 te verleenen alleen voor premien bij de tentoonstelling. — De heer *Oosting* ondersteunt het voor-

stel van den heer v. d. Vlies, en wijst op hetgeen bij gelegenheid van congressen in naburige Provincien is geschied; zoo ergens, dan heeft eene tentoonstelling in Drenthe ondersteuning noodig. — De heer *J. Tonckens*; zoo het voorstel gedaan was, om dit subsidie aan het Genootschap van Landbouw te verleenen, dan zou het hem aannemelijker voorkomen. — De heer *v. d. Wijck* is het eens met het voorstel van den heer v. d. Vlies; hij spreekt tevens over de wenschelijkheid, om eene Drentsche Flora te bezitten en zulks naar aanleiding van hetgeen bij het landhuishoudkundig congres te Alkmaaar is besproken. — De heer *J. T. Homan* vraagt, of de heer *v. d. Vlies* zijn voorstel niet zou kunnen wijzigen, in zoo verre dat het subsidie aan het Genootschap verleend worde. — De heer *v. d. Vlies* wil zijn voorstel wel wijzigen, zoo hij daarmede in den geest der vergadering zou handelen, maar hij merkt op, dat, zoo het subsidie aan het Genootschap wordt verleend, het Reglement van het Gen. welligt in zeker opzigt in den weg zou staan; het Reglement toch wil alleen tentoonstellingen van Provinciale voorwerpen; wat het vee aangaat is zulks in dit geval goed, maar ten aanzien van andere voorwerpen b. v. van werktuigen, zou het nadeelig werken; het zou toch allezints wenschelijk zijn, dat nieuwe en hier onbekende werktuigen op de tentoonstelling kwamen, dan zouden de Drentsche landbouwers en ambachtslieden dezelve kunnen leeren kennen, en daarvan zeer veel voordeel kunnen trekken. Zoo echter het Reglement veranderd werd, of zoo het subsidie verleend werd bepaaldelijk ten voordeele van den landbouw, dan zou hij er zich zeer goed mede kunnen vereenigen, dat het subsidie aan het Genootschap verleend worde. — De heer *R. A. v. Echten v. H.* zegt, dat het Reglement voor het Genootschap wel bepaalt, dat op de tentoonstellingen alleen vee uit de Provincie mag aangebragt worden, maar dat het zwijgt ten aanzien van werktuigen. — De heer *Sluis* is het eens met den heer J. Tonckens, dat het subsidie aan het Genootschap diende gegeven te worden, maar dan zouden de Staten geven, wat niet van hen gevraagd is; eene buitengewone vergadering der Staten is te wachten, zoo men zich nu er alleen toe bepaalde, om het verzoek af te wijzen, dan zou het Genootschap in de gelegenheid zijn, om tegen die buitengewone vergadering een verzoek om eene subsidie te doen; — De *Voorzitter* zou dan willen voorstellen, zoo de vergadering zich daarmede kon vereenigen, om het voorstel van den heer v. d. Vlies aan te houden tot de buitengewone vergadering, in afwachting der adressen, die zouden inkomen. — De heer *v. d. Vlies* gelooft, dat het congres tijdig met de fondsen moet bekend zijn, waarover hetzelve kan beschikken; het is toch van groot belang, dat het bij tijds de uit te loven premien bekend make, b. v. iemand mest een os; wanneer deze ongeveer 800 pd. weegt, verkoopt hij denzelven, omdat hij dan het meeste voordeel heeft, maar wanneer hij weet, dat hij met zijn os eene premie kan behalen, dan zet hij de vetmesting door; het is waar, het is heleefd van de vergadering, om te geven waar niet gevraagd is, maar het ondersteunen van de tentoonstelling is in het belang van onzen landbouw, het is van gewigt, om aan de vreemdelingen, die het congres bezoeken zullen, een beter denkbeeld van ons vee te geven, dan deswege in andere Provincien heerscht; dan worden de vreemde kooplieden uitgelokt, in plaats van uit de 2e of 3e hand ons vee te koopen, zelve ons gewest te bezoeken; de vergadering heeft het regt, om minder toe te staan, dan er gevraagd is, dit is niet beneden de vergadering; het is meer gebeurd, dat uit een afgestemd voorstel een ander voorstel geboren is, hij staat er dus op, dat staande deze vergadering in omvraag gebragt wordt zijn voorstel, om *f* 600-„ te geven aan het Genootschap van den landbouw, om dezelve, bij gelegenheid van het te houden congres, ter bevordering van den landbouw en wel bepaald voor de uit te loven premien aan te wenden. — Dit voorstel in omvraag gebragt zijnde, wordt met 30 tegen 3 stemmen, die van de heeren *Sluis*, *Willinge* en *Kok* aangenomen. — De *Voorzitter* stelt voor, om van dit besluit aan het Hoofdbestuur van het Genootschap kennis te geven; dienovereenkomstig wordt besloten. — De heer *Vos* meent, dat van dit besluit ook kennis zal dienen gegeven te worden aan het bestuur van het congres. — De *Voorzitter* ziet daarvan de noodzakelijkheid niet in, daar hetzelve eene beschikking op deszelfs adres ontvangt. — De heer *J. Tonckens* is van dezelfde meening. — De heer *Sluis* ondersteunt het gevoelen van den heer *Vos*. — In omvraag gebragt zijnde, wordt met 24 tegen 9 stemmen, die van de heeren *Slingenberg*, *v. d. Wijck*, *Caspers*, *v. Veen*, *Willinge*, *J. Tonckens*, *Alingh*, *Witsenborg* en *J. T. Homan* beslist, dat van dit besluit ook aan het bestuur van het congres zal kennis gegeven worden.

Ten aanzien van de bedenkingen op het Reglement op de verveeningen, vereenigt zich de vergadering met het rapport der commissie; en zal het gewijzigd Reglement weder aan den Minister van Binn. Zaken worden opgezonden.

Ten aanzien van het verzoek van Broeksma om gratificatie wordt met algemeene stemmen conform het rapport besloten.

Met algemeene stemmen worden Ged. Staten gemagtigd tot de door hen gevraagde af- en overschrijving.

De missive van de Prov. Commissie van Onderwijs wordt aangenomen voor informatie en gerenvoijeerd aan Ged. St., om daarvan gebruik te maken bij de voorstellen ten aanzien van het gebruik der *f* 1000-„ voor het lager onderwijs.

De adressen van *Koster* c. s. en *Hooijer* c. s. worden aan Ged. Staten gerenvoijeerd, om daarop te rapporteren, in verband tot de verzoeken om subsidie voor den betrekkelijken weg.

Ten aanzien van het adres van *Dr. Hackelin* stelt de *Voorzitter* voor, dat de vergadering zich niet bevoegd verklare en den adressant verwijze daar en waar het behoort. — De heer *v. d. Vlies* wil ten dezen eenvoudig tot de orde van den dag overgaan. De adressant kan kennis bekomen van het lot van zijn adres, door de publieke beraadslagingen. — Overeenkomstig dit denkbeeld wordt overgegaan tot de orde [illegible]

De *Voorzitter* vraagt, of de vergadering dadelijk [illegible] morgen uitgebragte rapporten wil behandelen, [illegible] verlangt, dat de zitting eenigen tijd geschorst worde, [illegible] einde de leden die rapporten kunnen inzien. — De he[er] *L. Tonckens* is voor dadelijke behandeling; de hee[r] [illegible] *Vlies*, om de zitting eenigen tijd te schorsen. — In om[vraag] gebragt zijnde, wordt met 18 tegen 15 stemmen [illegible] maakt, dat de vergadering ½ uur zal geschorst worde[n] [illegible] gen de schorsing waren de heeren *Blom*, *W. L. Tonc[kens]*, *Hoenderken*, *Slingenberg*, *Nijsingh*, *v. Veen*, *W. F.* [illegible] *mell*, *Carsten*, *de Milly*, *Denning*, *J. Tonckens*, *A*[illegible] *Witsenborg*, *Kok* en *C. W. E. Kymmell*. — Na verlo[op] [illegible] ½ uur de zitting heropend zijnde vereenigt zich de [illegible] dering met algemeene stemmen met het rapport ten a[anzien] van het adres der Ambtenaren en bedienden ter Prov[inciale] Griffie, en met 32 tegen 1 stem, die van den heer *v. d.* [illegible] ten aanzien van het adres van *Jhr. E. J. van* [illegible]

De *Voorzitter* vraagt, of een van de leden nog iets [illegible] voor te stellen.

De heer *R. A. v. Echten v. H.* vraagt het woord; [illegible] laatste algemeene vergadering van het Genootschap [illegible] vordering van den landbouw is aan het Hoofd-bestuur [illegible] dragen, om verslag te geven van het gebruik der *f* [illegible] ter bevordering der paardenfokkerij toegestaan; het [illegible] zeer gemakkelijk, om hieraan te voldoen, maar het [illegible] bestuur wilde tevens deszelfs beschouwingen mededeele[n] [illegible] de middelen, waardoor de Paardenfokkerij zou kunnen [illegible] beterd worden; met deze beschouwingen is hetzelve [illegible] niet gereed, en het stelt zich voor, om alsnu het [illegible] verslag en de evengemelde beschouwingen aan Ged. S[taten] in te zenden, ten einde dezelve, met zoodanige voordragt, [illegible] zullen vermeenen te behooren, ter tafel der Staten overte[leg]gen. Spreker heeft gemeend, dit aan de Staten te m[oeten] mededeelen.

Op voorstel van den heer *v. d. Vlies*, wordt [illegible] aan het betrekkelijk art. der Prov. [illegible] stemmen besloten, dat deze najaarsvergadering, nietteg[en]staande dezelve geene 14 dagen geduurd heeft, zal wo[rden] gesloten.

Daarop sluit de Voorzitter, in naam des Konings [illegible] najaarsvergadering van de Staten van Drenthe.

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
VAN H. T. S[illegible] GRATAMA, te Ass[en]